

Ikt. sz.: MGB-42/12-3/2023.

SZ-1/2023. sz. ülés
(SZ-2/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági Bizottsága**
Szőlő-, Bor-, Pálinka Albizottságának
2023. június 27-én, kedden, 13 óra 15 perckor
az Országház Darányi Ignác termében (földszint 4.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató a kiterjesztett gyártói felelősség (EPR), valamint a betétdíjas csomagolóanyagok (üveg, fém, műanyag) visszaváltási rendszerének bevezetéséről</i>	5
<i>Dr. Szabó Csilla tájékoztatója</i>	5
<i>Pethő Zsolt tájékoztatója</i>	18
<i>További kérdések, hozzászólások, válaszok</i>	18
<i>Tájékoztató a 2022-23-as borászati év alakulásáról (készleten lévő tételek, termésbecslés), valamint európai borászati kitekintés (Covid utáni helyzetkép, időjárási anomáliák, valamint az orosz-ukrán háború hatása)</i>	39
<i>Egyebek</i>	49
<i>Az ülés berekesztése</i>	50

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a kiterjesztett gyártói felelősség (EPR), valamint a betétdíjas csomagolóanyagok (üveg, fém, műanyag) visszaváltási rendszerének bevezetéséről

Előadók:

az Energiaügyi Minisztérium képviselője
a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. képviselője

2. Tájékoztató a 2022-23-as borászati év alakulásáról (készleten lévő tételek, termésbecslés), valamint európai borászati kitekintés (Covid utáni helyzetkép, időjárási anomáliák, valamint az orosz-ukrán háború hatása)

Előadók:

az Agrárminisztérium képviselője
a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa képviselője

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Font Sándor (Fidesz) az albizottság elnöke
Bencze János (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Kovács Zsolt (Fidesz) Font Sándornak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Vásárhelyi Pál bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Szabó Csilla főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium)
Dr. Gál Péter főosztályvezető (Agrárminisztérium)
Barátossy Gábor osztályvezető (Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal)
Dr. Gordos Péter igazgató (MOL Nyrt.)
Pethő Zsolt vezérigazgató (MOHU Zrt.)
Frittmann János elnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)
Dr. Brazsil Dávid főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)
Mihályi László elnök (Pálinka Nemzeti Tanács)
Nagy András igazgató (Magyar Szeszipari Szövetség és Termék Tanács)
Koczor Kálmán elnök (Magyarországi Borrendek Országos Szövetsége)
Wille-Baumkauff Márta elnök (Vindependent)
Petri Imre szőlőtermelő

Megjelentek

Dr. Balogh Ádám parlamenti titkár (Energiaügyi Minisztérium)
Horváth Péter Róbert parlamenti titkár (Energiaügyi Minisztérium)
Meleg Dávid (LMP)
Viniczai Sándor (Magyar Mezőgazdaság)

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 15 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm az albizottság tagjait. Köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket. Köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését. Elnézést kérek a 15 perces késésért!

A napirendi javaslatot, a tervezetet Bencze János albizottsági tagtársammal kell először legalizálnunk. Kérdezem albizottsági tagtársamat, hogy van-e bármilyen kérdése, észrevétele. *(Nincs jelentkező.)*

Ha nincs, akkor formálisan szavazzuk meg a napirendtervezetet! *(Szavazás.)*
Egyhangú.

Én helyettesítem Kovács Zsolt képviselőtársamat. Ezek szerint fogunk haladni.

Két érdemi napirendi pontra tettünk javaslatot. Az első tájékoztató a kiterjesztett gyártói felelősség, valamint a betétdíjas csomagolóanyagok visszaváltási rendszerének bevezetéséről. Két előadót kértünk fel, egyrészt az Energiaügyi minisztérium képviselőjét, másrészt a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. képviselőjét. Pethő Zsolt urat látom a MOHU részéről, Gordos Péter igazgató urat szintén látom, és dr. Szabó Csilla is itt van az Energiaügyi Minisztérium részéről. Majd akkor ebben a sorrendben kérném szépen a tájékoztatást.

Szeretném megjegyezni, hogy valószínűleg az itt jelenlévők az érintettség okánál fogva már elég sok mindent tudnak az őket érintő változásról, de nem mindent, ezért az előadókat arra kérem meg, hogy foglalják össze a rendszer lényegét, amit most tudunk a jelenlegi jogszabályok érvénybe lépésével, ami július 1-je, majd 2024. január 1-je.

Mint említettem, az itt jelenlévők több oknál fogva érintettek, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa is - akinek nemrég megválasztott elnökét, Frittmann Jánost hadd köszöntsem, ő még nem volt ebben a tisztségében az albizottsági ülésünkön -, a Pálinka Nemzeti Tanács elnöke is, akik egyéb, az egyes anyagáramokhoz kapcsolódó szervezetekben való részvétel miatt az elmúlt egy év alatt többször részt vettek hol a minisztérium, hol pedig a MOL és a MOHU által kezdeményezett partnertalálkozón. Merem azt állítani, hogy a témában viszonylag felkészült személyekről van szó. Ennek fényében adom meg a szót az Energiaügyi Minisztérium képviselőjében dr. Szabó Csillának. Köszönöm.

Tájékoztató a kiterjesztett gyártói felelősség (EPR), valamint a betétdíjas csomagolóanyagok (üveg, fém, műanyag) visszaváltási rendszerének bevezetéséről

Dr. Szabó Csilla tájékoztatója

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): *(Tájékoztatóját prezentáció kíséri.)* Köszönöm szépen a szót. Előadásomban szeretném az új kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel, valamint a kötelező visszaváltási rendszerrel kapcsolatos fő dolgokat összefoglalni. Nyilván már korábban is szerepeltem ilyen jellegű előadásokon akár itt, a jelenlévők körében is, viszont úgy gondolom, nagyon hasznosnak tartom, hogy még egy indulás előtti utolsó tájékoztatást kaphassanak a szereplők.

Akkor el is kezdeném, és ehhez egy prezentációs segítséget is igénybe vennék. Ott kellene mindenképpen kezdeni, hogy az új kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer

bevezetését, illetve az egész rendszer átalakítását mi tette szükségessé. Azt alapvetően látni kell, hogy az EU-nak a 2018-as körforgásos gazdasági irányelv csomagja az, amely egyrészt a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre vonatkozóan meghatározott minimumkövetelményeket határozott meg, amelyek átültetése volt szükséges a hazai jogrendbe, másrészt az átültetés mellett a rendszer ezen minimumkövetelményeknek való megfelelését is biztosítani kellett.

A másik fontos szempont arra vonatkozóan, hogy át kellett alakítani a rendszert, az szintén az ebben a gazdasági irányelv csomagban szereplő települési és csomagolási hulladékokra vonatkozó újrafeldolgozási, valamint lerakási célértékek voltak. A már jelentősen szigorított célértékekhez képest további célértékemelések történtek 2018-ban, amelyek 2025-ben, '30-ban, '35-ben fognak élesedni, tehát akkorra kell ezeket a célértékeket teljesíteni Magyarországnak, valamint a többi tagállamnak. Ehhez mindenképpen olyan új rendszerre, illetve megoldásokra volt szükség, amelyek elkerülhetetlenné tették a jelenleg már működő környezetvédelmi termékdíjas rendszert átalakítását, valamint a hulladékgazdálkodási rendszer bizonyos szegmenseinek átalakítását is.

A már említett minimumkövetelmények és keretszabályok a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényben már 2021-ben megjelentek, viszont ezek olyan általános jellegű szabályok voltak, amelyek részletes végrehajtására nézve is szabályokat kellett megalkotni. Ez hosszas előkészítő munka után született meg, amelynek társadalmi egyeztetési folyamata is volt. Ez 2022 novemberében zajlott, és ezt követően jelent meg 2023. március 14-én a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer részletes szabályairól szóló 80/2023. kormányrendelet. Lényegében ez a kormányrendelet az, amely meghatározza a pontos termékkört, meghatározza az alanyi kört, illetve meghatározza azokat a részletes szabályokat, amelyeket a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer működtetése során az abban részt vevő szereplőknek meg kell tenniük.

Ha magát a működési modellt nézzük, látszik, hogy 2023. július 1-től a hulladékgazdálkodási koncessziós rendszer részeként, az intézményi résztvevők körében kezelendő ez a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer, és ezen rendszer hatálya alá tartozó termékkörökből származó hulladékok azok, amelyekre nézve a koncessziós társaság a hulladékokkal kapcsolatos feladatait el fogja látni. Ezek a feladatok egészen a kezelésre történő átadásig terjednek. Idetartozik a hulladék átvétele, szállítása, gyűjtése, előkezelése, illetve kezelésre történő átadása, azonban a hasznosításra már nem terjed ki.

Továbbá a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer kapcsán nem hulladékokkal kapcsolatos feladatok is felmerülnek, idetartoznak a pénzügyi koordinációs, elszámolási feladatok, nyilván a kiterjesztett gyártói felelősségi díjak kezelése, számlázása, beszedése, és az így befolyt bevételekből a hulladékgazdálkodással kapcsolatos tevékenységek finanszírozása. Alapvető fontosságú azt látni, hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer lényege, ahogy a nevéből is ered, az, hogy a gyártók viseljék a pénzügyi, illetve a szervezési felelősséget a termékeikből keletkezett hulladékok kezeléséért, tehát a teljes folyamatért. Lényegében a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer ennek a megvalósítását szolgálja.

A pénzügyi koordinációs feladatokon túlmenően a koncessziós társaság feladata a jelentéstételi rendszer működtetése, amely az adatok begyűjtését, illetve meghatározott helyre történő szolgáltatását szolgálja, illetve kommunikációs és szemléletformálási feladatokkal is kiegészül. Ez lényegében a kollektív teljesítés esetköre, tehát a törvény által kijelölt, úgymond, korábbi terminológiával élve, közvetítő szervezet, az a koncessziós társaság ebben a rendszerben, illetve bizonyos

esetekben lehetőség van egyéni teljesítésre is, a kormányrendeletben meghatározott termékkörökre nézve.

A kiterjesztett gyártói felelősségi díj, amit fizetni kell a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerben kötelezetteknek. Ennek a megállapítása a független árszabályozó hatóságként eljáró Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak a díjjavaslata alapján történik, és a miniszter rendeletben fogja kihirdetni, erről még részletesen szót ejtek.

Nincsen rendszer anélkül, hogy megfelelő ellenőrzésre kerülne sor. Ezt az ellenőrzési követelményt a minimumkövetelmények is tartalmazzák. A kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerben ezt a követelményt hulladékgazdálkodási hatóságon keresztül teljesítjük. Tehát még a környezetvédelmi termékdíjas rendszerben a NAV volt, illetve még továbbra is lesz az eljáró hatóság, a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerben a hulladékgazdálkodási hatóság. A jogkövetkezmények terén is a feladatok majd a hulladékgazdálkodási hatóságnál fognak értelemszerűen megjelenni.

Az érintettek bevonására is lehetőséget biztosít a kormányrendelet, méghozzá meghatározott szervezeti formákon keresztül. Ez a termékáramonként létrejövő fórum, amelyet szélesebb résztvevői körrel lényegében a gyártó felelősségi rendszerben részt vevő valamennyi szereplőt magába foglalja. A másik pedig a díjtanács, amely kifejezetten a díjelőkészítő tevékenység támogatását szolgálja egy szűkebb körben, de mindenképpen a gyártók részvételével.

Maga a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer nem valamennyi termékre terjed ki, hanem a 80/2023-as kormányrendelet részletesen meghatározza a mellékletében azokat a termékeket, amelyekre kiterjed. Ez 11 termékkör. Idetartoznak a csomagolások, az egyes egyszer használatos műanyagtermékek. Ez az, ami talán az itt ülőket leginkább érinteni fogja, de mindenképpen felhívnom még a figyelmet a többi termékáramra is. Ilyenek az elektromos és elektronikus berendezések, a gépjárművek, a gumiabroncs, az elemek és akkumulátorok. Ezek egyrészt környezetvédelmi termékdíjas szabályozásból is ismertek, másrészt pedig európai uniós kötelező előírás is ezekre nézve a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer bevezetése. A gumiabroncs esetén a kötelezettség a már működő környezetvédelmi termékdíjas szabályozásból ered.

Szintén a termékdíjas szabályozásból ismert már az irodai papír, illetve a reklámhordozó papír tárgyköre, amire kiterjed a szabályozás, valamint új termékáramként jelenik meg a sütőolaj és zsír, a textiltermékek, illetve a bútorok fából. Ezeknek a termékköröknek a pontos meghatározása eltérő módon kerül szabályozásra. Ennek oka az európai uniós háttérszabályozás, ugyanis a csomagolások, egyes egyszer használatos műanyag termékek, gépjárművek, elemek és akkumulátorok, valamint elektromos és elektronikus berendezések esetén külön kormányrendeletek, úgynevezett termékárami kormányrendeleteink vannak, amelyek a vonatkozó irányelveket ültetik át. Ebben az esetben ezekben a kormányrendeletekben fogjuk megtalálni azokat a szabályokat, amik alapján eldönthető, hogy az a termékkör lényegében egyúttal a 80-as kormányrendelet hatálya alá is fog tartozni. De csomagolások, illetve egyes egyszer használatos műanyagtermékek esetén erről részletesen fogunk nemsokára beszélni. A többi esetben, ahol nincsen ilyen EU-s meghatározottság, ott vámtarifaszámos meghatározást alkalmaz a rendelet, amely lehetővé teszi a pontosabb, egyértelműbb és könnyebb beazonosítást a hatálya alá tartozó termékkörnek.

Amit még fontos kiemelni a termékek esetén, hogy a kormányrendelet bevezet egy körforgásos kódot, amelyet a nyilvántartás-vezetés során alkalmazni kell. Ez a mellékletben megtalálható, és igazán logikusan épül fel. Először a termékkör behatárolása szükséges, majd a termékkörökön belül további bontásokat tesz lehetővé.

Itt sem öncélú ennek a körforgásos kódznak a bevezetése, ugyanis, amit már említettem az irányelvekben meghatározott célértékekre vonatkozó teljesítési kötelezettségek kapcsán, nekünk az Európai Unió felé minden évben jelentést kell tenni. Ennek a jelentésnek a keretein belül számot kell adnunk a kibocsátásokról, azaz a forgalomba hozatalról, illetve az abból keletkezett hulladékokról, és annak az újrafeldolgozásáról. Ennek alapján fogja az Európai Unió megítélni azt, hogy a célértékeket teljesítettük vagy sem.

Akkor most nézzük a csomagolást! Ahogy említettem, csomagolások esetén van egy termékárami kormányrendeletünk, még hozzá a 442/2012-es kormányrendelet, amely meghatározza azt, hogy mi tekinthető csomagolásnak. Ami a 442-es alapján csomagolásnak tekinthető, az fog a 80/2023-as kormányrendelet hatálya alá is tartozni ebből a szempontból. A csomagolásra nézve egy fogalommeghatározást ad a kormányrendelet, amely a vonatkozó irányelvi szabályozást veszi át, és azzal van összhangban, azaz csomagolásnak minősül bármilyen olyan tulajdonságú anyagból készült termék, amely áru tartására, szállítására, átadására, átvételére, bemutatására, megóvására szolgál. Tehát ez egy nagyon széles körű fogalom.

Ami még kiemelendő, ez az értékesítés helyén történő megtöltésre tervezett és szánt árucikk. Tipikusan e körbe tartozik például a műanyag hordtasak, illetve idetartoznak még a csomagolásba beépülő egyes alkotóelemek és kiegészítők. Tehát, ha most a jelenlévők szempontjából nézzük, akkor nem önmagában például egy borosüveg, hanem a rajta lévő címke, a dugó vagy a kupak is csomagolásnak fog minősülni és csomagolásösszetevők lesznek. Vannak még kivételek is a szabályozás alól, de ez csak nagyon szűk körben érvényesül, abban az esetben, ha az adott árucikk, mármint az a csomagolásra szolgáló árucikk a termék szerves részét képezi, de egyébként ez ebben a vonatkozásban nem áll fel, illetve nem jelentős.

Hoztam egy gyakorlati példát is, ugyanis sok problémát szokott okozni az, hogy a jelenlegi környezetvédelmi termékdíjas szabályozásban jelenleg a csomagolószerek képezi a tárgyi hatályt, tehát ezért is volt az, hogy a csomagolószerek-gyártóknak, jelen esetben például egy üvegpalack gyártójának merültek fel eddig a kötelezettségei a termékdíjas szabályozásban, azonban európai uniós alapon is meghatározottságból a tárgyi hatály kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerben csak a csomagolás lehet, tehát ennek okán nem lehet továbbra fenntartani a csomagolószerek kötelezettségét.

A kettő közötti különbséget szemléltetve például a csomagolószerek, jelen esetben a példánál maradva egy műanyag láda - de lehetne például ez egy borospalack is - és az áru, amelyet belehelyeznek, azzal együttesen fogja a csomagolást megvalósítani. Tehát önmagában a csomagolószerek, a palack még nem, hanem amikor a csomagolószerekbe az áru betöltésre, megtöltésre kerül, onnantól tekintjük ezt csomagolásnak. Ennek okán a csomagolás előállítója lesz az, aki kötelezetté válik, de erre nemsokára még kitérek, és beszélünk róla.

Ami még érdekes lehet ebből a szempontból, az az egyes egyszerűhasználatos műanyagtermékekre vonatkozó termékkör. Erre nézve a 349/2021. kormányrendelet az, amely külön kormányrendeletként funkcionál. Mind a 349., mind pedig a 80. tartalmazza azt a termékkört, amely kifejezetten a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozik. Fontos azt látni, hogy nem minden egyes egyszerűhasználatos, 349-es kormányrendeletben szereplő termék tartozik ide, hiszen különböző mellékletek vannak ahhoz kapcsolódóan, hogy milyen kötelezettséget kell teljesíteniük erre nézve.

A 80-as kifejezetten tartalmazza azt a listát, amely kifejezetten a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer körébe tartozik. Ide tartoznak az ételtároló edények, a flexibilis anyagból készült zacskók, az italtárolók, legfeljebb 3 liter űrtartalmúak. Fontos látni, hogy itt csak műanyagokról beszélünk, tehát például a borosüveg nem

tartozik ide. De ide tartoznak még az italtartó poharak, a könnyű műanyag hordtasakok. Eddig lényegében ezek a termékkörök csomagolásnak is minősülnek, ez mindkét szempontból, mondhatni, a 80-as hatálya alá tartozik. Ezen túlmenően pedig még e körben jelennek meg a nedves törlőkendők, a léggömbök, a dohánytermékek szűrővel, valamint a halászeszközök is.

Most nézzük a kötelezetti kört! Alapvetően kötelezettnek a körforgásos termék gyártója minősül. De hogy gyártó alatt kit értünk, az is európai uniós irányelvi meghatározottságú. Általános esetben, ami egyébként a csomagolásokra nézve is fennáll, gyártónak a hulladékról szóló törvényben szereplő gyártó fogalom alkalmazandó, amely lényegében belföldi előállítású terméknel a belföldi előállítót jelenti, külföldről behozott termék esetén pedig a terméknek a külföldről behozóját, tehát aki külföldről behozza, és itt első alkalommal Magyarországon belföldön forgalomba hozza. Tehát ez a fő szabály.

Ehhez képest azonban fontos megemlíteni, hogy a már említett termékárami kormányrendeletek között vannak olyanok, például az elektromos és elektronikus berendezések esetén, az elemek és akkumulátorok esetén, valamint a már említett egyes egyszerhasználatos műanyag termékeknél a kormányrendelet külön gyártó fogalmat tartalmaz európai uniós alapon. Ebben az esetben mindig az adott termékáramra vonatkozó gyártó fogalom meghatározásával kell dolgozni.

A forgalomba hozatal lesz maga az a kötelezettséget keletkeztető gazdasági esemény, amelyhez a kötelezettségek társulnak. Tehát önmagában nem elég, hogy van egy olyan termékkörünk, amely a szabályozás hatálya alá tartozik, gyártónak minősül, hanem szükséges még egy olyan esemény is, amelyhez a kötelezettség tud kapcsolódni, ez pedig nem más, mint a forgalomba hozatal.

Fontos azonban felhívni a figyelmet arra, hogy a forgalomba hozatal körébe esik, illetve azzal egy tekintet alá esik például a saját célú felhasználás is, amely már a környezetvédelmi termékdíj szabályozásából ismert. Forgalomba hozatal nyilván a tulajdonjog első ingyenes vagy visszerthes átruházása is, valamint a külföldről elektronikus kereskedelmi szolgáltatásként történő belföldre értékesítés. Tipikusan ez a külföldi webshopok esetköre.

A saját célú felhasználáson belül megkülönböztetjük a számviteli törvény szerinti kutatást, fejlesztést, beruházást, felújítást, de ide tartozik bármilyen használat, illetve a külföldről behozott csomagolás lebontása. Ez még egy nagyon fontos esetkör, hiszen ebben az esetben is belföldi hulladékká válás fog történni, és a belföldi hulladékká válás következtében meg kell teremteni a hulladékkezelés költségeinek a fedezetét. Ide tartozik még speciális esetként az áfa- vagy termékdíjraktárból történő kitarolás is. Ezt könnyű megérteni abban az esetben, ha látjuk, hogy itt egy mentesség tud megvalósulni a betárolás, illetve az átruházás körében, illetve nyilatkozattal, díj megfizetése nélkül beszerzett termék belföldi forgalomba hozatala.

Fontos látni azt, hogy mi nem minősül ezek után forgalomba hozatalnak. Nyilván a természetes személy általi tulajdonátruházás ebbe a körbe esik, viszont ami még fontos lehet a külföldre történő szállítások viszonylatában, az az áfa-, illetve a termékdíjraktárok alkalmazása. Ahogy említettem, a belföldi forgalomba hozatal lesz a kötelezettséget keletkeztető körülmény. Ebből adódóan, ha a gyártó közvetlenül külföldre kiszállít, akkor semmilyen kötelezettsége nem fog keletkezni sem a termék, sem pedig a csomagolás tekintetében, tehát ez mindig belföldi viszonylatban értelmezhető.

Viszont előfordulhat olyan eset, hogy nem közvetlenül a belföldi gyártó fogja ezt külföldre kiszállítani, hanem lesz egy másik belföldi vevő úgymond, aki megveszi a gyártótól a terméket, és ő fogja külföldre kiszállítani. Ebben az esetben vevői nyilatkozat intézményének alkalmazásával szintén elkerülhető a díjfizetés.

Abban az esetben, hogy ha több szereplőn keresztül történik meg ez a külföldre kiszállítás, erre jelenthet megoldást az áfa- vagy termékdíjraktár intézménye, amely lehetővé teszi, hogy betároláskor, illetve az ezen raktáron belüli értékesítések során ne keletkezzen kötelezettség, és a legvégén, hogy ha valaki a kitároláskor már rögtön külföldre fogja szállítani, akkor nem fog kötelezettség keletkezni ezután sem.

Ide tartozik még egyébként a vámjogi szabadforgalomban történő értékesítés, az áfatörvény szerinti apport, illetve az átadásnak bizonyos esetei, valamint speciális esetként a sütóolaj- és zsírterméknek más termék alkotórészeként történő felhasználása, hiszen abban az esetben, hogy ha más élelmiszer-ipari termékbe bekerül, akkor mint használt sütóolaj nem fog megjelenni hulladékként, és nem kell ennek a kezeléséről külön gondoskodni.

Az alanyi hatály meghatározásánál még két speciális esetet fogunk találni az átvállalás körében. Az egyik a gépjármű gyártója teszi lehetővé az átvállalást meghatározott, a gépjárműbe beépülő körforgásos termékek után. Ez ebben az esetben kevésbé merülhet fel. Azonban felhívnom a figyelmet, hogy jelenleg folyamatban van a 80-as kormányrendelet azon módosítása, amely lehetővé teszi azt, hogy a termelő- és értékesítési szövetkezet, vagy ahogy a termékdíjtörvény nevezi, a mezőgazdasági termelői szerveződés, a mezőgazdasági termelőtől átvállalhassa a kötelezettségeket. Tehát ez egy olyan megoldás, amely lehetővé teszi a kisebb termelők számára, hogy ezen kötelezettségeknek ne kelljen eleget tenni, hanem ez úgymond a szövetkezet által, a szerveződés által kerülhet megvalósításra.

Magának az átvállalásnak az intézményére nézve részletes szabályokat tartalmaz a rendelet. Meghatározza, hogy milyen tartalmi követelményeknek kell eleget tenni, valamint szükséges a hulladékgazdálkodási hatóságnál történő nyilvántartásba vétele is ezeknek a bejelentéseknek ahhoz, hogy ezek egyáltalán hatályossá váljanak, tehát nem elég önmagában a szerződéseket megkötni, hanem ezt a hulladékhatóság felé be is kell jelenteni. Ebben az esetben a kötelezettség az átvállalóra fog átszállni úgymond, és az átvállalónak a belföldi forgalomba hozatala után fog keletkezni a kötelezettség.

Külön esetet találunk a 11. § (1) bekezdésében a fogyasztó számára történő értékesítés helyén használt, megtöltött, megtöltésre szánt csomagolószerre nézve. Ebben az esetben egy pontosítás történik most még a rendeletben, amely egyértelművé teszi, hogy ebben a speciális esetben, hangsúlyozom, a csomagolószer gyártója lesz az, aki köteleztként tekinthető. Ennek oka az, hogy a 442/2012. kormányrendelet a csomagolás fogalmában, ahogy már erre utaltam, külön - üresen, áru nélkül - is ezeket csomagolásnak tekinti, és ezért van lehetőség itt a csomagolószer gyártójára telepíteni a felelősséget, illetve a kötelezettséget.

A már említett vevői nyilatkozat lényegében azt a célt szolgálja, hogy külföldre történő kiszállítás esetén lehetővé válna az, hogy amennyiben ezt a vevő, és nem pedig közvetlenül a gyártó teszi meg, akkor lehetőség legyen a díjfizetések elkerülésére. Ebben az esetben fontos szempont, hogy a 60 százalékát az érintett termékkörnek külföldre ki kell szállítani a vevőnek. Ez viszont abból a szempontból fontos, hogy csak a vevőre nézve áll fenn ez a kötelezettség, tehát, ha már megvalósult egy ilyen vevői nyilatkozat, akkor az eredeti gyártó részéről már nem merülhet fel semmilyen kötelezettség, hanem az a vevőre szállt át. Amennyiben a vevő nem tesz eleget annak, hogy legalább 60 százalékát külföldre kiveszi, akkor fennáll majd nála a kötelezettség. Illetve, ha például csak 70 százalékát viszi ki és 30 százalékot belföldön értékesít, akkor őt fogja a belföldi értékesítés után, azaz a 30 százalék után a kötelezettség terhelni.

Kiegészül még ez az esetkör a sütóolaj más termék gyártásához alapanyagként történő felhasználásával is, ugyanazon okból, mint amely egyébként a forgalomba hozatalnak nem minősülő eseteknél szolgál, tehát, hogy nem keletkezik belőle hulladék, és emiatt ne kelljen díjfizetési kötelezettséget megállapítani.

Akkor összefoglalva a rendszer szereplőinek a kötelezettségeit. A gyártók oldaláról először felmerül egy regisztrációs kötelezettség, amit a MOHU, azaz a koncessziós társaság felé kell teljesíteni. Ez a regisztrációs felület már 2023. április 1-től aktív, és a regisztráció elvégezhető. A regisztrációt követően szükség van a hulladékgazdálkodási hatóságnál egy nyilvántartásba vételre, amely a május 1-től hatályos szabályozás szerint már működik is, és ezt a nyilvántartásba-vételi kötelezettséget kellett május 31-ig teljesíteni az érintett gyártóknak. Aki valamilyen oknál fogva ezen kötelezettségének nem tett eleget, azt mindenképpen arra kérnénk, hogy ezt minél előbb pótolja, semmiképpen se várja meg vele a hatósági ellenőrzést. Nyilván az a cél, hogy minden gyártó, illetve érintett, aki kötelezett ebből a szempontból, nyilvántartásba vételre kerülhessen.

A nyilvántartásba vétel mellett július 1-jétől fennálló kötelezettsége lesz a gyártóknak, hogy nyilvántartást vezessenek. Ez a nyilvántartás-vezetés a már említett körforgásos kódokra nézve kell megvalósuljon, méghozzá a rendelet mellékletében szereplő tartalommal. Ez egyébként egy nagyon szűk adattartalmat jelent. Vonatkozik az egyébként a regisztrációra, illetve a nyilvántartásba vételre is. Tehát lényegében a nyilvántartás-vezetés során arra kell gondolni, hogy meg kell határozni, hogy milyen forgalomba hozatal történt, tehát milyen körforgásos termékeket hoztunk forgalomba az adott tárgyegyedév tekintetében, és azoknak milyen KF-kódja van. Tehát ezeket rögtön a rendszer indulását megelőzően tisztázni kell, és július 1-től lehet és kötelező is vezetni ezt a nyilvántartást.

Ezen nyilvántartás lesz az alapja annak az adatszolgáltatásnak, amit tárgyegyedévenként, a tárgyegyedévet követő hónap 20. napjáig kell teljesíteni majd a hulladékgazdálkodás hatóság részére, és ezen adatokat fogja majd a hulladékgazdálkodási hatóság továbbítani a MOHU-nak, a koncessziós társaságnak, amely majd a számlát ki fogja állítani a kiterjesztett gyártói felelősségi díj tekintetében. Ami még felmerül kötelezettségként gyártók esetén, az a számlázáradékolás. Meghatározza a rendelet a 21. §-ban több esetkörben is, hogy milyen szöveget szükséges a számlán feltüntetni abban az esetben, ha kiterjesztett gyártói felelősségi termékről van szó.

A koncessziós társaság feladatairól már részletesen beszéltünk, erre itt most nem térnék ki. A hulladékgazdálkodási hatóság esetén annyit emelnék ki, hogy alapvetően a nyilvántartásba vétel kapcsán az Országos Hulladékgazdálkodási Hatóság a Pest Vármegyei Kormányhivatalnak az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya az eljáró hatóság, tehát hozzájuk kell, úgymond, az OKIR rendszeren keresztül ezt a nyilvántartásba vételt teljesíteni, majd pedig az adatszolgáltatásokat is. Ők fogják alapvetően az ellenőrzéseket is végezni, ugyanakkor ez kiegészül a területi hulladékgazdálkodási hatóságok hatáskörébe és illetékességébe tartozó ellenőrzési jogkörével.

A jogkövetkezmények alkalmazásáról volt szó. Alapvetően ott a hulladékgazdálkodási bírság jogintézményével lehet számolni, tekintettel arra, hogy jelen kormányrendeletnek a hulladékról szóló törvény jelenti a háttérét, illetve az alapját. Fontos az is, hogy abban az esetben, ha valaki a hulladékgazdálkodási hatóságnak a bírságolása ellenére nem fogja nyilvántartásba vetetni magát, ott a termék forgalomba hozatalának felfüggesztésére kerülhet sor.

A fizetendő díj meghatározásával kapcsolatban, ahogy már említettem, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal az, amely indokolt költség alapon díjjavaslatot készít, és ezen díjjavaslat figyelembevételével a hulladékgazdálkodásért felelős miniszter rendeletben állapítja meg az egységnyi díjtételeket, méghozzá a kormányrendelet 2. mellékletében szereplő díjkód szerinti bontásban. Ezt a 2. mellékletet azért is érdemes megnézni, ugyanis, ha már KF-kódon beazonosítottuk a

termékünket gyártói oldalról, akkor ez a 2-es melléklet fogja megmutatni, hogy az adott körforgásos kódhoz milyen díjkód fog tartozni, tehát látszik, összevezethető az EM-rendelet megfelelő díjkódjával, és előre látható a fizetési kötelezettség.

Maga ez a 8/2023-as EM-rendelet nemcsak a kiterjesztett gyártói felelősségi díjtételeket tartalmazza, hanem még az intézményi résztevékenységgel kapcsolatos egyéb gazdálkodó szervezeti díjtételeket, valamint az önkormányzatok részéről felmerülő díjtételeket is, úgyhogy itt mindenképpen az 1. melléklet, ami alapvetően alkalmazandó a kiterjesztett gyártói felelősségi díj szempontjából, illetve a 2. mellékletben még a díjatalányok jelennek meg gépjárművek esetén.

A fizetendő díj összességében úgy néz ki, kollektív teljesítés esetén, ami az általános, hogy az adott tárgyegyedévben forgalomba hozott termékmennyiség után, azt megszorozva lényegében ezzel az egységnyi díjtétellel fog kijönni az az összeg, amit negyedévente fizetni szükséges. Egyéni teljesítés esetében ez annyiban változik, hogy mivel az egyéni teljesítő maga is ellát hulladékgazdálkodási tevékenységeket, ezeknek az indokolt költségeinek figyelembe vételével csökkentésre kerül majd a díjtétel. Maga a fizetés a koncessziós társaság számlái alapján a jogszabályban meghatározott 15 napos fizetési határidővel kell hogy történjen. A korrekciós lehetőség is adott. Tehát abban az esetben, ha valaki az adatszolgáltatását követően jön rá, hogy nem megfelelő adatokat küldött be, és ennek alapján nem megfelelően számlázott díjakat kapott, akkor lehetőség van arra, hogy ezeket javítsa. Erre a folyamatban lévő módosítást követően egészen a következő év március 31-éig lesz lehetősége.

Magát a folyamatot még egyszer áttekintve. A fontos lépések, amiket most meg kell tenni, az első a már említett regisztrációs kötelezettség teljesítése a MOHU felületén, a partnerportálon. Látszik itt az adatokból, hogy alapvetően itt általános adatok megadása szükséges, a teljesítés módja, illetve a termékkör megnevezése. Hasonló adattartalom szükséges az OKIR-kapus hulladékgazdálkodási hatóságnál történő nyilvántartásba vétel esetén is. Ami fontos még, hogy itt elég csak magát a termékkört megadni, tehát a 11 termékkörből, hogy melyikben érintett az adott gazdálkodó. Még itt KF-kódos külön termékmeghatározás nem szükséges. Tehát nagyon gyorsan és egyszerűen kivitelezhető ez a folyamat. Amire figyelni kell a hulladékgazdálkodási hatósági nyilvántartásba vétel esetén az az, hogy környezetvédelmi ügyféljellel kell rendelkezni ahhoz, hogy ez teljesíthető legyen. Tehát, akinek még egyelőre nincs ilyen, előzetesen azt meg kell igényelni, de ez is egy gyors és egyszerű folyamat, amely az OKIR-kapun keresztül megvalósítható.

Ugyanezen az OKIR-kapun keresztül fog történni a már említett adatszolgáltatás is megfelelő nyomtatvány segítségével, ami lényegében a forgalomba hozott termékek mennyiségére, illetve KF-kódjára vonatkozik alapvetően. Ezt fogja követni a megfizetése a díjtételnek, amely már a partnerportálon keresztül fog történni a koncessziós társaság részéről.

A környezetvédelmi termékdíjtörvény módosításáról is említenék pár szót, ugyanis jelenleg a környezetvédelmi termékdíj az, amely bizonyos termékkörök esetén, így a csomagolószereknél is egyfajta kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerként funkcionál. Mivel ezt a forrásteremtő feladatkört át fogja venni az új koncessziós rendszer keretén belül a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer, ezért a termékdíjtörvény módosításában valamennyi hulladékgazdálkodási rendelkezést láthatjuk, hogy kikerül, és látszik, hogy a termékdíj csak keresletbefolyásoló funkcióban marad fenn 2023. július 1. napjától.

A fizetendő termékdíjtétel tekintetében is lényegében ez tükröződik, egy sokkal egyszerűbb díjmeghatározás történik az eddiginél, ugyanis a jelenlegi termékdíjtételekből levonásra kerül a kiterjesztett gyártói felelősségi díj összege. Abban az esetben, ha a kiterjesztett gyártói felelősségi díj eléri vagy meghaladja a

termékdíjtétel összegét, akkor termékdíjfizetési kötelezettség nem áll fenn. Ebben az esetben csak nullás bevallást kell teljesíteni.

Összességében elmondható, hogy a termékdíjas szabályozás megmarad. A termékdíjas szabályozás keretében a NAV fogja továbbra is ellátni a feladatokat. Megtörtént a Ktdt. mellett a végrehajtására vonatkozó 343/2011-es kormányrendelet módosítása is, amely szintén július 1-jével lép hatályba a Ktdt.-vel együtt.

Összeszedtünk még pár gyakori kérdés-választ, amely főleg a csomagolás és a csomagolószer kapcsán szokott felmerülni. A csomagolás és a csomagolószer különbségéről már beszéltünk, tehát lényegében a csomagolás az, amely a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerben szerepet kap. Tehát mindenképpen azt kell figyelembe venni.

Külföldre értékesített áru csomagolása esetén nem keletkezik kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettség, tehát ehhez mindenképpen belföldi forgalomba hozatal vagy saját célú felhasználás szükséges.

Felmerült, illetve beszéltünk arról, hogy a saját célú felhasználás esetkörébe tartozik a külföldről behozott áru csomagolásának a lebontása. Ebben az esetben nyilván a kötelezett a csomagolás lebontója lesz, aki az árut, a külföldről behozott árut kicsomagolja.

Az újra használható csomagolószerkezetek kezelése még egy érdekes kérdés a jelenlévők körében is. Ebben az esetben a rendelet módosításával egyértelműen kimondásra kerül, hogy csak az első forgalomba hozatal esetén szükséges a kiterjesztett gyártói felelősségi díjat megfizetni, viszont a további ismételt csomagolásra történő felhasználás esetén nem. Tehát például egy többutas üveg esetében is csak az első forgalomba hozatalkor szükséges a kiterjesztett gyártói felelősségi díjat teljesíteni, az újratöltést követő ismételt forgalomba hozatal esetén már nem.

Külföldi tulajdonú újra használható csomagolószerkezetek külföldre történő ismételt kiszállítása is előfordul a gazdasági gyakorlatban. Ebben az esetben sem fog kötelezettség keletkezni, azzal a feltétellel, hogy 365 napon belül ki kell szállítani az így beérkezett csomagolószerkezetet.

A szolgáltatásnyújtás keretében történő előállítás is egy megszokott gazdasági gyakorlat. Ezt sokszor bérnyújtásnak is nevezik. Ebben az esetben is kérdéses szokott lenni, hogy a kötelezettség kit terhel. Alapvetően a forgalomba hozatal fogalmához kell visszamenni, hiszen itt nagyon sokszínű lehet az a jogviszony, amelyben lényegében ez a termék-előállítás történik. Azt kell többek között vizsgálni, hogy forgalomba hozatalnak minősül-e esetleg például tulajdonjog-átruházás, megvalósul-e ennek keretein belül, hiszen azon körforgásos termék esetében, amiben a tulajdonjog-átruházás megvalósul, akkor az már ott forgalomba hozatalnak fog minősülni, függetlenül attól, hogy ez milyen jogviszonyban történik.

A másik ilyen momentum, amit vizsgálni kell ezekben az esetekben, a saját célú felhasználás esetkörére vezethető vissza, amelynél említettem a használatot, illetve a lebontást. Ebben az esetben viszont az lesz egy döntő szempont, hogy belföldön hulladékká válás történik-e, vagy sem.

A termékdíjtételek csökkentéséről volt szó. Ami itt lényegében kiemelhető, az az, hogy függetlenül attól, hogy a két szabályozás tárgyi hatálya eltér egymástól a csomagolás, illetve a csomagolószer tekintetében, ez nem akadály a levonásnak, tehát a csomagolószer gyártója le tudja vonni, sőt automatikusan levonásra is kerül az EM-rendeletben meghatározott kiterjesztett gyártói felelősségi díj összege.

A készletre vétel is egy gazdasági gyakorlatban alkalmazott megoldás a termékdíjas rendszerben, amely eddig még nem szerepelt a 80/2023. kormányrendeletben viszont a módosítást követően lehetőség lesz arra, hogy a nyilvántartás-vezetés körében forgalomba hozatal helyett a készletre vétel

alkalmazható legyen, és akkor ezzel párhuzamosan lehet kezelni a két típusú kötelezettség keletkezését.

A regisztrációs időszak, illetve a nyilvántartásba-vételi időszak lényegében a már működő gyártókra május 31-gyel lezárult, ugyanakkor ez nem akadályozta annak, hogy megtörténjen a regisztráció, illetve a nyilvántartásba vétel. Tehát ezek a lehetőségek, illetve kötelezettségek továbbra is élnek, és mindenkit arra buzdítunk, hogy tegyen eleget a kötelezettségének, aki még nem tette meg. Magához a nyilvántartásba vételhez útmutatók találhatóak az OKIR-rendszer honlapján, illetve magának az Országos Hulladékgazdálkodási Hatóságnak a honlapján is.

Szeretnék még pár szót szólni a kötelező visszaváltási rendszerről. A kötelező visszaváltási rendszerrel szerintem érdemes onnan kiindulni, hogy maga a bevezetés szükségessége miatt merült fel. Egyrészt a kormány részéről összeállított klíma- és természetvédelmi akcióterv is tartalmazta a visszaváltási rendszer bevezetését, ugyanakkor azt is látni kell, hogy ebben a körben is jelentős európai uniós meghatározottságok vannak. Egyrészt a már említett körforgásos gazdasági irányelv csomag a csomagolási irányelv csomagolásokra vonatkozó különböző típusú újrafeldolgozási célértékeit jelentősen szigorította. Csak hogy egy példát említsek, a műanyagok esetében a korábbi 22,5 százalékos újrafeldolgozási célérték 2025-re 50 százalékra nő, illetve például az üveg esetében nem tűnik olyan nagynak a 60 százalékról 70 százalékra ugrás, de a jelenlegi harmincvalahány százalékos, 35 százalék körüli teljesítéshez képest láthatóan jelentős feladat előtt állunk.

Továbbá ez az úgynevezett SUP-irányelv, az egyes egyszerűhasználatos műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló irányelv is vezet be új célértékeket, még hozzá a műanyag-italpalackok vonatkozásában. Ebben az esetben 2025-re a műanyag-italpalackok 77 százalékát, 2029-re pedig 90 százalékát kell elkülönítetten gyűjteni. Ez egy nagyon komoly szám, amely lényegében csak visszaváltási rendszerrel érhető el.

Ugyanígy kimondja ez az irányelv azt is, hogy a forgalomba kerülő PET-palackoknak 2025-től 25 százalékban, 2030-tól pedig 30 százalékban másodnyersanyagból, azaz hulladékból előállított granulátumból, másodnyersanyagból kell készülnie. Maguk az irányelvek is ösztönzik a tagállamokat arra, hogy visszaváltási rendszereket vezessenek be pont azért, mert ezt megfelelő eszköznek tartják ezen célérték elérésére nézve.

A kötelező visszaváltási rendszerrel kapcsolatos keretszabályok a hulladékról szóló törvényben már 2021-ben a 2021 évi II. törvénnyel beépültek, a 2024. január 1-jei időállapotban láthatók. Lényegében a kötelező visszaváltási rendszert is az intézményi résztevékenység részeként a koncessziós társaság működteti. Ennek keretében ellátja magával a kötelező visszaváltási rendszer működtetésével kapcsolatos feladatokat, mint például a kommunikáció, a pénzügyi koordináció és elszámolás, a jelentéstételi rendszer, illetve nyilván ellátja az e körben keletkezett hulladékokkal kapcsolatos gyűjtési, szállítási, előkezelési, feladatkezelésre történő átadási feladatokat is. Magára a Ht.-beli keretszabályok kitöltésére nézve szintén társadalmi egyeztetést követően megszületett az a visszaváltási rendlettervezet, amelynek jelenleg a műszaki notifikációs eljárásra zajlik a Bizottságnál.

A részletszabályokra idő hiányában nem térnék ki, viszont a visszaváltási rendszer koncepciójára, a fő szabályokra mindenképpen igen. Hogy koncessziós társaság működteti, arról beszéltünk, ugyanakkor ez nyilván nem működhet visszaváltási rendszer esetében a gyártók, illetve a kereskedők megfelelő közreműködése nélkül.

Ami a termékkört illeti, a termékkör fém, üveg, illetve műanyag palack vagy doboz formájú a italtermék, kivételt egyedül a tejtermék képez, és fontos azt is látni,

hogy a termékkör csak a közvetlen fogyasztói italcsomagolásra terjed ki. A termékkör a 0 és 6 liter közötti úrtartalomra terjed ki a műszaki notifikációra megküldött tervezetben.

A visszaváltási díj mértéke egységes, 50 forint. Ez az az összeg, amelyet a fogyasztó visszakap abban az esetben, ha ezeket a palackokat, üvegeket üresen visszaviszi majd. A kötelező átvétel a forgalmazókra 400 négyzetméter üzletméret felett van előírva döntően élelmiszert értékesítő üzletek esetén, valamint kiegészítő szabályként jelenik meg, hogy ezer fő feletti települések esetén is kell a koncessziós társaságnak ilyen visszavételi helyet biztosítani abban az esetben, ha nincs 400 négyzetméter feletti forgalmazó.

A megfelelő országos lefedettség biztosítása érdekében önkéntes átvételi helyek működtetésére is van lehetőség, méghozzá koncessziós társaság által meghirdetett pályázat alapján. A díjfizetési kötelezettségek is változnak már a kötelező visszaváltási rendszerben. Az első öt évben a kezdeti beruházásokat fedező csatlakozási díjat, emellett pedig a rendszer működtetését biztosító szolgáltatási díjat kell majd megfizetni. Viszont fontos szabály ebben a körben, hogy ezen termékek után, amelyek ebbe a körbe tartoznak, nem kell sem termékdíjat, sem pedig kiterjesztett gyártói felelősségi díjat fizetni.

Összefoglalóan ennyit gondoltam a minisztériumi részről. Ha van bármilyen kérdés, természetesen válaszolok.

Kérdések, hozzászólások, válaszok

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mindenki hallhatta, hogy az összes anyagáramot lefedő rendszer ismertetésre került. Ebben persze most vagy van, vagy nincs érintettsége a jelenlévőknek. De az érintettség már ott kezdődik, hogy elvileg csomagolóanyag-kibocsátók, mondjuk, akik palackoznak, és az EPR-rendszerben már, ha jól értem, be kellett vagy be kell jelentkezni mindannyiuknak, és utána, akik ilyen italcsomagoló anyagokkal hoznak forgalomba saját terméket, ezt fel fogja váltani a kötelező betétdíjas rendszer január 1-jétől. Tehát most van egy szakasz már, amiben érintettek a termék-előállítók, és majd jön a betétdíjas rendszer.

Elnézést kérek, hogy magamhoz ragadtam a szót, mielőtt megadnám a MOL képviselőjének az általuk fontosnak tartott gondolatok elmondására a szót. Jól értettem-e, hogy a hulladékgazdálkodási hatóság tulajdonképpen a Pest vármegyei környezetvédelmi hatóság lesz?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): A Pest Vármegyei Kormányhivatalnak az a főosztálya, ami az országos hulladékgazdálkodási hatósági feladatokat ellátja, ő lesz az, aki a nyilvántartásba-vételi, illetve adatszolgáltatási, adattovábbítási feladatokat ellátja.

ELNÖK: Igen, jelenleg is ő a jogosult az eddig működő társaságoknak kiadni a különféle jogosultságokat, például gyűjtésre, tárolásra, hulladékbegyűjtésre és egyebekre többek között. Értettem. Tehát nem áll fel egy új országos hatóság.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Nem. Ez a meglévő intézményrendszerben...

ELNÖK: Meglévő kapja meg ezt a feladatot a Pest Vármegyei Kormányhivatalon belül. Rendben.

Itt volt egy számomra érdekes megjegyzés. Értettem, hogy a jelenlegi termékdíjtételből levonhatják a kibocsátók az EPR-díjat. Én ugyan ezt nem néztem meg anyagáramonként és tételekre, de nekem azt mondták döntő többségében az

érintettek, hogy a jelenlegi termékdíjnál jóval magasabb minden anyagáram tekintetében az EPR-díj. Nem tudom, hogy ez így igaz-e. Tehát jó dolog, hogy levonhatja, csak az egy mínuszos történet lesz ott. Tehát nagyobb az EPR-díj döntő többségében az anyagáramoknál.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Igen, tehát fa csomagolószer esetében azonos a két tétel, tehát itt kiüti egymást, viszont abban az esetben, ahogy említettem ott a képletnél, ha magasabb a kiterjesztett gyártói felelősségi díj összege, akkor is működik a levonás, viszont akkor ez azt jelenti, hogy termékdíj-fizetési kötelezettség nem áll fenn, azonban kiterjesztett gyártói felelősségi díjfizetési kötelezettség igen, tehát akkor is, ha az magasabb.

Tekintettel arra, hogy itt európai uniós irányelvi alapon a kiterjesztett gyártói felelősség lényege pont az, hogy a gyártónak fedeznie kell a termékeiből származó hulladékok kezelésének a költségeit, és ez a kiterjesztett gyártói felelősségi díj ezen költségeket tartalmazza, emiatt nincsen jelentősége annak, hogy adott esetben meghaladja a jelenlegi termékdíjtételt. Ez mindenképpen európai uniós alapon fizetendő tétele lesz a gyártónak.

Ami a könnyebbséget jelenti ebben, hogy a környezetvédelmi termékdíjjal párhuzamosan már nem áll fenn ez a két rendszer, tehát ezt a funkciót a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer veszi át.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kötelezettségi körben az triviális, hogy aki hazai gyártóként hoz forgalomba terméket, az kötelezett, és aztán a külföldről behozott olyan szereplő, aki forgalomba hozza, ő lesz majd a másik kötelezett. Ezeknél itt egy számunkra, legalábbis az itt ülők számára fontos esemény is lesz, ha jól tudom, hogy a jelenlegi európai egységes árukódrendszer, az EAN-kódok rendszere január 1-jével meg fog változni, illetve, akik ilyen palackos termékeket hoznak forgalomba, ott ezzel az új EAN-kóddal kell majd nekik január 1-jétől felcímkézni a terméküket. Ha jól tudom.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Ezek már ugye, a kötelező visszaváltási rendszerre visszavezethető szabályok. Ott megfelelő jelölésekkel kell ellátni a jelenlegi tervezetben foglaltak szerint ezeket a termékeket, igen.

ELNÖK: Ennek lesz egy következménye, a kint lévő, de még régi EAN-kódos termékek visszagyűjtése. Ezt a témát most nem akarom itt megnyitni, de engem az érdekelne még itt közvetlenül az előadáshoz kapcsolódóan, hogy a külföldről behozott terméket, legyenek ezek italos termékek és nemcsak általános csomagolóanyag, hanem italtermékek, ott ők milyen kóddal látják majd el, mondjuk, egy Csehországban előállított sörmárka, vagy Angliában egy whiskey-márka vagy egy konyak? Azok figyelik a magyar rendszert, vagy majd a magyar forgalmazónak kell átragasztgatnia ezeket? Tehát ezt hogyan tetszenek gondolni?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): A tervezetben foglaltak szerint a külföldi behozatalra is ugyanúgy vonatkozik. Tehát bármi, ami belföldön forgalomba hozatalra kerül, arra ezeket a jelöléseket szükséges majd feltüntetni. Abban az esetben, ha egy külföldről behozónk van, ott nyilván ebben az esetben akkor a külföldről behozót fogja terhelni ez a kötelezettség.

ELNÖK: Tehát akkor jól értem, hogy Csehország egyik népszerű dobozos söre, amit eddig ők a saját EAN-kódjukkal gyártottak - Csehországnak nem tudom, mennyi ez a kódja -, aztán majd, amikor ide bejön, akkor a forgalmazónak ezt át kell címkézgetni? Vagy már szól előre, a cseh gyártónak, hogy ezt ilyen kóddal legyetek szívesek gyártani? Hogy lesz ez a gyakorlatban?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Bármelyik megoldás működhet.

ELNÖK: Hogy visszaváltható legyen utána ez a doboz.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Azt mindenképpen biztosítani kell, tehát van is a tervezetben egy regisztrációs kötelezettség külön a visszaváltási rendszeres termékekre nézve, ahol azt vizsgálja a koncessziós társaság, hogy a jelölés megfelelő-e, illetve abban rögzítésre kerülnek azok a megfelelő kódok, hogy a visszaváltás biztosított legyen.

ELNÖK: Köszönöm. Azért bolygatom ezt a kérdést, mert teljesen naivan én azt hittem, hogy itt a Dunaharaszti gyártott Coca-Cola, most itt nevesítve, aminek az üres palackja a kezemben van, magyar felirattal, magyar gyártóval, mindennel, megnéztem rutinból az EAN-kódot, és a rendkívül furcsa 544-es kód van, és Magyarország 599, ha jól tudom. Ez Belgium és Luxemburg közös kódja. Azt se tudtam, hogy ennek a két országnak közös kódja van. Ez már csak hab a tortán. Tehát nem zavaros ez az egész EAN-kódos rendszer? Függetlenül attól, hogy mi lépünk ebben, és január 1-jétől olyan lesz a kódolásunk, amilyen. De az hogy lehet, hogy Magyarországon fizikailag gyártott termékekre egy 544-es belga kódot raknak rá?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Ez attól függ, hogy a gyártó milyen országkód kiadását kéri. Tehát alapvetően a gyártó határozza meg a vonalkód lekérése során, hogy milyen vonalkód biztosítását kéri. Tehát megvan adva, mondjuk, hogy ki milyen kódokat igényelhet, és akkor e szerint fogják ezeket a kódokat megadni részére.

ELNÖK: Azt megérettem, hogy a visszaválthatóság, hogy azok a gépek, amiket a koncesszornak majd le kell telepíteni, vagy nem tudom, kiknek kell telepíteni, de rendelkezésre bocsát, ezek a gépek majd le tudják olvasni, hogy a Magyarországon forgalomba hozott termék után lehessen csak visszakérni azt az 50 forintos betétdíjat.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Pontosan.

ELNÖK: Tehát ezt a részét értem. Én villamosmérnök vagyok, műszaki ember, a megvalósíthatóság egy komoly kihívás. Azt merem most így mondani, hogy jobban beleásom magam, főleg éjjel kettőkor, amikor látok ilyen EAN-kód rendszert, hogy a gyártó maga kérheti le az EAN-kódot, ez elég érdekes lesz. Oké, remélem, hogy ők figyelik azt, hogy milyen jogszabályokat alkottunk, a koncesszor hogyan gondolja a visszaváltást megvalósítani, és ennek függvényében majd milyen termékkóddal látja el januártól a saját termékkörét, hogy az visszaváltható legyen. Anélkül, hogy mi nem szólunk nekik, hogy kedves cseh sörgyártó, itt januártól nálunk ilyen lesz. Ezt nekik valahonnan ki kell találni, vagy a magyar forgalmazónak fel kell hívni a figyelmet.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Ezt már egyrészt a műszaki notifikációs eljárás során látja valamennyi európai uniós tagállam, tehát ez ismert számunkra.

Másrészt pedig bármely gyártó, amikor egyrészt a saját államában, másrészt ha más tagállamban lép piacra, akkor nyilván az adott tagállamban irányadó szabályok betartása mellett kell neki a forgalomba hozatalt megvalósítania, amiben eltérő szabályok is lehetnek adott esetben, tehát ezt vizsgálni kell.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ezek után adnék szót a MOL jelen lévő képviselőjének, illetve a MOHU Zrt. részéről az igazgató úrnak. Én azt kérném, hogy elsősorban arra a körre koncentráljon, fókuszáljon az előadó, hogy az itt jelenlévő palackos italtermékeket forgalmazókat érintő anyagáramok esetén hogyan történik, akár az egyszerűhasználatos raklapok - van ilyen, tudom, csak nem tudom, hogy ők foglalkoznak-e ezzel -, raklapokat körbetekercselő fóliák, a sztreccsfóliák, a nem tudom, hányféle zsugorfólia esetén, zsugoros kötés, PET-palack, üvegpalackok. Természetesen utána bármilyen anyagáramra vonatkozóan tehetnek fel kérdéseket, és akkor belekapcsolódunk esetleg abba a területbe is, hogy hogyan készül fel erre a MOHU, kezdve ott, hogy regisztráció van, és elég komoly határidők vannak, legalábbis az előadás alapján, amire minden egyes hulladék kibocsátónak figyelnie kell. Megadom a szót Pethő Zsolt vezérigazgató úrnak.

Pethő Zsolt tájékoztatója

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU Zrt.): Köszönöm szépen a szót. Nagyon örülök, hogy a főosztályvezető asszony ilyen jól elmondta a jogszabályi hátteret. Mi magunkat egyébként jogszabály-értelmezőnek tartjuk. A jogszabályalkotó továbbra is a magyar állam lesz, akár EPR-ekről van szó, akár visszaváltási rendszerről. Nekünk kötelezettségeink vannak vagy a koncessziós kiírás alapján, vagy pedig az aláírt koncessziós szerződés alapján.

Amit szeretnék itt kiemelni, és inkább általánosságban mondanám, tulajdonképpen minden anyagáramra igaz, hogy amire a felkészülési időszakban koncentráltunk, az az, hogy minden tevékenységet megfelelő kapacitással, az eddig piacon lévő szolgáltatókkal le tudjunk fedni. Tehát most július 1-jén, amikor indul a koncesszió, azt mondhatom, hogy akár a raklapok begyűjtéséről beszélünk, akár a műanyagcsomagolások begyűjtéséről intézményektől, a szolgáltatóink - több mint száz cég - rendelkezésre fognak állni, és nagyon remélem, hogy ugyanolyan színvonalon fogják végezni a tevékenységet, mint eddig, ha nem jobban. Tulajdonképpen ennyit tudok most mondani.

A visszaváltási rendszer kapcsán mi is azt látjuk egyébként, próbáljuk értelmezni mindig, hogy egészen pontosan mi a feladat, nagyon-nagyon sok minden. Hogy például milyen kódot lehet használni, milyen szimbólumnak kell majd megjelennie, ezek nagyon-nagyon fontos kérdések. Nagyon sok ország már megoldotta ezt, úgyhogy bízom benne, hogy olyan jogi környezet lesz, amelyben a visszaváltási rendszer egy sikertörténet lesz itt Magyarországon is.

További kérdések, hozzászólások, válaszok

ELNÖK: Kérdezem, hogy ezeket a visszaváltó automata gépeket önöknek kell-e beszereznie. Azt látom, hogy milyen nagyságú és alapterületű élelmiszeri forgalmazó áruházláncoknak kötelessége, aztán hogy ezer lakos feletti településeken kell, tehát voltak itt paraméterek, és önkéntesen is lehet ilyen kérni, ha jól értettem az egyik leírásban. Vannak, akik ilyen egységes gépszerkezeteket gyártanak ezek szerint, és azokat közbeszereztetik, vagy több cég is van a világban? Én nem értek ehhez. Ez egy

teljesen új dolog. Utána önök lépnek kapcsolatba a kötelezettekkel, az áruházláncokkal, esetleg önkormányzatokkal, hogy hova telepítsék ezeket?

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU Zrt.): Ezt tökéletesen elmondta. Egyébként két céget választottunk, és a szerződést már alá is írtuk. Nagyon fontos volt, hogy legalább egy európai országban rendelkezzenek referenciával. A legnagyobb cég szerintem - most már nyugodtan elmondható, mert aláírtuk a szerződést - a TOMRA. Ez egy norvég cég, gyakorlatilag ő az „Apple” a visszaváltó automaták piacán. A másik cég ENVICO nevezetű cég, amerikai gyökerű, egyébként holland központú. Ők nagyon-nagyon magas színvonalú berendezéseket gyártanak, azt mondhatom, hogy nagyon jó referenciával rendelkeznek, és nagyon nagy gyakorlattal rendelkeznek ezen a téren.

Úgyhogy ez a két nagy beszállító fogja szállítani az önkéntes csatlakozók számától függően a négyezer-hatezer közötti automataszámot. Egyébként a kötelezettség a 400 négyzetméter feletti kereskedelmi egységekre vonatkozik. Mi saját magunk már 200 négyzetméterben húztuk meg ezt a határt. Tehát ha országos lefedettséget szeretnénk elérni, akkor úgy gondoljuk, hogy ha még önkéntes alapon is fog történni, tulajdonképpen mi minden 200 négyzetméter fölötti kereskedelmi egységbe szeretnénk automatát kihelyezni. A forgalom ezt indokolni fogja. Nagyon komolyan vesszük az ezer fő feletti településeknél is, hogy igenis legyen elérhető, és ne csak kézi visszaváltással legyen elérhető. Itt az összes lehetőséget meg fogjuk vizsgálni, tehát ugyanígy akár a boltokban, a 200 négyzetméternél kisebb boltokban, de el tudom képzelni azt is, hogy valamelyik település főterén lesz egy ilyen automata. Ezeket egyesével fogjuk vizsgálni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Már kezdem inspirálni a jelenlévőket kérdésekre. Nekem még kettő kérdés maradt a fejemben az előadással, illetve az önök tevékenységével kapcsolatban. A PET-palackoknál milyen visszagyűjtési kötelezettséget írt elő az Unió? Erről láthattunk egy kivétítést. Utána az újra előállított termékek esetében hány százalékban visszagyűjtött termékből kell előállítani? Nem vagyok műanyagipari, technikai szakember, de ez azt is jelentheti-e, hogy a visszagyűjtött termékekből előállított új palackok nem lesznek ilyen fényes fehérek, átlátszók, hanem meg fognak változni a színek? Én azt láttam, hogy amikor a csomagolóiparban visszagyűjtenek műanyagot, és azt regranulálják - nagyon érdekes eljárások vannak -, ilyen szürkés-zöldes takarófoliák, szemeteszsákok, és nem tudom, mik keletkeztek ezekből, de sosem lett olyan fényes fehér, mint a sztreccsfólia, ami nagyon szép víztiszta, áttetsző. Ha ez bekövetkezik, akkor ezek szerint a PET-palackoknál ezek a szép fehérek eltűnnek, és majd hozzászokunk, hogy ilyen szürkés-zöldesek lesznek, vagy nem tudom, milyenek lesznek. Mondom, ez technológiai kérdés, nem értek hozzá, de látom, hogy kötelező lesz egyre nagyobb mennyiségben feldolgozni.

Volt az egyik leírásban, hogy csak az első forgalomba hozott terméknel kell a kiterjesztett gyártói felelősségi díjat megfizetni. Ha ezt visszagyűjtjük, és újra felhasználjuk, akkor már nem kell fizetni ilyen díjat. Jól értettem én ezt?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Ez csak az újra használható csomagolószerekre vonatkozik, amelyek eredetileg úgy tervezettek és alkalmazottak, hogy többszöri csomagolás létrehozására képesek. Ilyenek például a többutas üvegek, amelyek általában 18-20 forgási ciklust teljesítve újratölthetők, vagy például a többutas raklapok is ugyanebbe a körbe tartoznak, amelyek eredetileg arra tervezettek, hogy újracsomagolásként legyenek felhasználva. Ez csak erre vonatkozik.

ELNÖK: Értem. Tehát ami begyűjtött termék, de még értékes termék, roncsolással megsemmisítik, mondjuk a PET-palackot, és az így visszagyűjtött PET-palack, a majd újra forgalomba hozott, késztermékként forgalomba hozott PET-palack után ugyanúgy kell a kiterjesztett gyártói felelősségi díjat fizetni.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Igen, mert közben már van egy hulladékkezelési folyamat, amelynek az eredményeként másodnyersanyag tud belőle keletkezni, és az felhasználhatóvá válik új termék előállításához. De addig, amíg eljutunk ehhez a másodnyersanyaghoz, addig a hulladékgyűjtési, szállítási, kezelési tevékenységeket el kell végezni.

ELNÖK: Köszönöm. Az üvegekkel, legyen ez akár konzervüveg, mi van?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): A konzervüvegek a kötelező visszaváltási rendszernek nem képezik a részét, hiszen nem italcsomagolások, viszont csomagolásként egyébként a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartoznak már július 1-jétől, illetve azt követően is.

ELNÖK: Tehát klasszikusan a borosüvegek, sörösüvegek esetében, amikor ezek visszagyűjtésre kerülnek, utána a technológia szerint ezeket ripityára törik. Utána készítenek belőle új terméket, vagy ezeket elmosás, újra forgalomba hozzák, vagy mi fog történni ezekkel az üvegekkel, miután bedobtuk a visszaváltó automatába?

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU Zrt.): A többutas és egyutas elnevezésű, tehát a többször használatos üveg az, amit kimosnak, és még egyszer felhasználják anélkül, hogy egyébként magához az üveghez hozzányúltak volna azon kívül, hogy kimosták, újra megtöltik. Itt az nagyon fontos, hogy ez eleve a gyártónak a költsége. Tehát az, hogy ő ezt visszaszállítsa, utána kimossa, meg megint megtölti, visszaviszi, itt nem lép be semmilyen harmadik szereplő, itt a gyártó fedezi ezeket a költségeket.

Egyébként lényegesen, nagyon minimális százalékban divatos most ilyen többször használatos palackokat használni. Az egyszer használatos palacknál viszont akár visszaváltási rendszer, akár nem visszaváltási rendszer, azt valaki ki fogja dobni valahol, valamilyen kukába. Vagy egy szelektívbe, vagy ad absurdum nem szelektívbe. Bekerül a hulladékgazdálkodási rendszerbe, és onnan kell elérni különböző költségeket fedezve, hogy abból megint legyen PET-palack. És ezért van az EPR, ami ezeket a költségeket odaallokálva azt mondja, hogy akkor a gyártó fedezze ezeket a költségeket. Ez a különbség a többször használatos és az egyszer használatos között.

Itt egy nagyon-nagyon fontos kérdés, amit én is többször mondom el példaként, hogy ma Magyarországon nincs olyan PET-újrahasznosító, ami food grade minőséget fog előállítani. Ez azt jelenti, hogy ha össze is gyűjti valaki most a PET-palackokat bármilyen százalékban Magyarországon, abból biztos, hogy nem PET-palack lesz, ha Magyarországon csinálja az újrahasznosítást valaki. Ezt ki lehet vinni külföldre, majd utána kötni velük egy szerződést, és megvenni ezt a granulátumot, vagy már magukat a formákat, amiből utána lehet fűjni. És akkor itt szeretném mondani zárójelben, hogy mi tudjuk, hogy nem tartozik a koncesszióba az újrahasznosítás, de ha megcsináljuk ezt a visszaváltási rendszert, az első olyan projekt, amiben már nagyon komolyan elkezdünk gondolkodni, és komoly lépéseket tettünk, az egy ilyen food grade PET-újrahasznosító lenni Magyarországon, amit nagyon szívesen a MOL vagy a MOHU meg fog valósítani.

És akkor utána jönnek azok a nagyszerű kérdések - ezt opálosodásnak hívják egyébként nagyon hivatalosan -, hogy elfogadja-e a szakma, tehát először is azok, akik

a palackokat fogják gyártani, majd egy idő után elfogadják-e az emberek, hogy az ásványvíz nem egy ilyen teljesen átlátszó palackban van. Amennyiben nem, és ezt nem fogadja el a szakma, úgy egy bizonyos újrahasznosítási arány után ezeket a műanyagokat ki kell venni a rendszerből, tehát nem lesz százszázalékban újrahasznosítható a PET. Ha ez az opálosodás, ahogy majd megyünk előre a jövőben, egy elfogadott dolog lesz, akkor el lehet érni ad absurdum száz százalék újrahasznosítást is a PET-nél. Az újrahasznosító meg tudja oldani azt, hogy ne legyen ilyen opálosodás, csak az azt jelenti, hogy kevesebb műanyagot lehet újrahasznosítani.

ELNÖK: Ez nagyon érdekes volt, köszönjük. És az üvegekkel mit terveznek? Akár ilyen 3 decis meg fél literesnél.

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU Zrt.): Az üvegből üvegcserép fog keletkezni. Ezt úgy hívják. Ezt lehet úgy nevezni, hogy ledarálódik, egyébként érdemes előtte színre válogatni, utána megcsinálni ezeket az üvegcserepeket, és megy vissza az üvegyárba gyártásra. Tehát ott is ő azt fogja tudni mondani, és ki tud adni ad absurdum száz százalék vagy 70 százalék vagy hány százalék újrahasznosítási arányt, attól függően, hogy mennyi újrahasznosított üveget használt fel a gyártásnál.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselőtársamnak adok először szót, és utána jelentkezési sorrendben próbálom rögzíteni ezt.

BENCZE JÁNOS (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Kicsit elvinném oldalirányba, ugyanis ez a Mezőgazdasági Bizottság albizottsága, és itt olvastam a dokumentumban, hogy a gépjárművekre is fog ez vonatkozni, és mi nagyon sok gépjárművet fogyasztunk, tehát az agrárium eszi a gépjárműveket. Gazdálkodók tették fel nekem a kérdést, hogy eddig az volt a rendszer, hogy le tudtuk adni haszonvasként, és pénzt kaptunk érte, le tudtuk adni az akkumulátorokat. Ez hogy változik? Most is fogunk érte pénzt kapni, vagy kvázi idézőjelbe téve, be kell szolgáltatnunk a MOHU-nak a gépészeti hulladékunkat. Tehát akkumulátort, bontott traktort, gépjárműveket, ezeknek mi lesz a sorsa?

ELNÖK: Csatlakoznék ehhez a mezőgazdasági részhez. A személygépkocsik gumiköpenyéről már meg is jelent egy felhívás, ami nagyon tetszetős volt a lakosok körében, de mi van a haszongépjárművek gumiabroncsaival, traktor, kamion, nehéz pótkocsi és a többi. Tehát azokkal mi fog történni? Ki hol adhatja le, fizetni kell-e érte?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Akkor először mondom én szabályozási oldalról. Tehát a gumiabroncsok esetében bármely új gumiabroncs, ami a 4011-es vámtarifaszám alá tartozik, legyen az személygépjárműé, traktoré vagy bármilyen gépjárműé, tehát ezen vámtarifaszám alá tartozik, az a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer része, és a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer részeként hulladékként történő átadása szükséges a koncessziós társaság részére. S mivel a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer célja az, hogy a gyártók fizessék meg a hulladékkezelés költségeit, ezért az átadó ingyenesen tudja átadni ezeket a gumiabroncsokat, amit adott esetben eddig például nem tudott megtenni.

Nyilván a hulladékról szóló törvény alapján abban az esetben, ha értékkel bíró hulladék átadására kerül sor, akkor ezen értéknek megfelelő kompenzációt kell a gazdálkodó szervezet részére fizetni a koncessziós társaságnak. Tehát ez az, ami a szabályozási háttérét illeti. A gyakorlati alkalmazás tekintetében pedig akkor átadnám a szót a MOHU részére.

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU Zrt.): Egyelőre sokkal többet én sem tudok hozzátenni. Tehát amúgy igen, ami EPR-es, azt valamelyik szolgáltató fogja átvenni, és amit nagyon fontosnak tartok, most kikerült már a piacra a kompenzációs politikánk, ami nagyon sokáig hiányzott, hogy nem látszott, hogy mennyit fogunk fizetni kompenzációként, és nagyon pozitív visszajelzéseket kaptunk a piacról. Tehát elterjedt, hogy mi majd nem fogunk fizetni semmit ezekért, meg majd feleannyit fogunk fizetni, mint ami eddig piaci alapon volt. Ezt is szigorúan nézi a MEKH, tehát azt mondhatom, hogy nekem piaci áron kell kompenzációt fizetnem, ha valaki értékes alapanyagot átad nekem.

ELNÖK: Tehát, ha jól értem... - a gumiabroncsoknál maradva. Ezen a héten kimentem a soltvadkert hulladékudvarhoz. Ez önkormányzat által fenntartott, de a regionális hulladékkezelő által kötött szerződéssel tételes díjfizetéssel gyűjtik be szelektálva ott a különféle hulladékanyagokat. Az udvar kezelője ott már mutatta, hogy hogyan változik meg az önköktől kapott utasításjavaslat alapján a begyűjthető hulladék. Ebben volt az, hogy személyenként négy gumiabroncsot vihet ki, és egy évre, azt hiszem, 16-ot, ez ott neki le volt írva, meg építésitörmelék-hulladékot 250 kilót, egy évben 10 mázsánál nem többet, vagy valami ilyesmi. Tehát egész évben nyilván kell neki tartani, hogy egy családtól mennyi érkezett. Ez már egy egész komoly kihívás lesz. Oké.

De mondta - tőle tudom -, hogy ide haszongépjárművek gumiabroncsait nem lehet behozni, csak személygépkocsi gumiabroncsait. Most függetlenül attól, hogy ez a kiterjesztett gyártói felelősség majd vonatkozni fog nyilvánvalóan a nagy traktor-, kamion- és nem tudom, milyen gumikra, csak a kérdés az lesz, hogy rendben, akkor oda, a hulladékudvarra nem vihetik az érintettek, de akkor hova. Ilyen egyszerű dolgokra fognak az emberek rákérdezni, ráadásul először tőlünk, képviselőktől meg önkormányzati személyektől, polgármestertől és egyebektől.

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU Zrt.): Azt tudom mondani, és nyilván nem ismerem az összes hulladékudvart meg az összes szabályt, de valószínűleg eddig sem vihették. Tehát még július 1-je nincs is, én még el se kezdtem a tevékenységemet, egyébként már mindenki rám hivatkozik, ha valami olyan döntést hoz, ami nem tetszik akár a lakosságnak, akár egy intézményi szereplőnek. Ha ez ésszerű, és itt volt, igen, lakossági hulladéokra vonatkozik a mi tevékenységünk, ahol ésszerű, és van értelme, akár mezőgazdasági, akár ipari, úgy, hogy nem kötelező egyébként, de van értelme megoldani azt is, akkor nekünk ez kutya kötelességünk lesz.

Egyesével mindent át fogunk vizsgálni, nekünk most az a feladatunk, hogy ugyanolyan szolgáltatási színvonalat tartsunk, mint eddig. Ért már el hozzám is olyan információ, hogy eddig ennyi építési, bontási hulladékot adhatott le a lakosság, most meg a MOHU azt mondta, hogy nem lehet, csak a felét. Mi soha nem mondtunk ilyet, mi leszerződöttük a hulladékudvarokat, az önkormányzatokkal állunk kapcsolatban, mi senkinek nem adtunk utasítást, hogy mennyi építési-bontási hulladékot vehet át. Ezeket egyesével végig fogjuk nézni, végig fogjuk beszélgetni az önkormányzatokkal, ha valaki igényli, hogy kétszer annyit lehessen, akkor meg fogjuk beszélni, hogy hogy lehet kétszer annyit leadni, mint eddig, ha valakinek jók a mostani szabályok, akkor ugyanazokkal a szabályokkal fogunk menni tovább.

ELNÖK: Rendben, köszönöm a rugalmasságot. Most a jelen lévő egyes szervek képviselői következnek. Frittmann János, Hegyközségek Nemzeti Tanácsa.

FRITTMANN JÁNOS elnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Nekem nem kérdésem lenne, nekem véleményem van. Ma volt egy ülésünk a HNT-ben, meg voltak hívva a nagypiaci szereplők és a szakmaközi bizottság tagjai.

Úgy gondolom, hogy ez a borágazat számára egy tragédia. Egy teljes tragédia! Ilyen költséget áthárítani a szervezet szereplőnek, ami a szőlő árának a felét képezi első lépcsőben, ezt nem fogja elbírní az ágazat. Itt tömeges tönkremenetek lesznek. A termelők azonnal érezni fogják, a borászatok még nyűglódnak vele, a kicsik nem sokáig, a nagyobbak fognak, azok túl is fogják élni, a termelők tömegesen fogják érezni a szőlő árában.

Az elmúlt három év nem kedvezett a szőlő- és borágazatnak, de inkább másfél évről beszélek. Volt 40 százalékos input áremelés, ezzel szemben 8-13 százalékos boráremelést tudtak regisztrálni a borászatok. Ez azt jelenti, hogy hihetetlen jövedelemcsökkenés történt. Az ágazatban nem volt annyi jövedelem, mint amennyit ezek alapján be kell fizetni a borágazatnak. Könnyen kiszámítható, hogy ez alapján már veszteségesek lesznek a borászatok. Az árat viszont mindenkinek visszadobta most is a kereskedelem, nincs olyan borászat, amelynek elfogadták az áremelését. Mondjuk azt, hogy van alternatív csomagolóanyag, azt kellene találni a borászatoknak, ezt ösztökélni.

Akkor mutatom! Jelen pillanatban ebbe töltjük a bort: ez itt egy borosüveg. *(Az asztalra helyezi.)* Most ebbe töltik a bort: ez egy PET-palack, tehát sokkal olcsóbb. *(Az asztalra helyezi.)* Hol van itt a környezetvédelemre való ösztökélés? Én nem látom, hogy ez valamilyen szinten erre ösztökélné a termelőket. Én úgy gondolom, hogy brutális ez az áremelés a szőlőágazat számára, elsősorban ott fog lecsapódni. A nagyobb borászatok túlélnek, én úgy gondolom.

Ma 550-600 forint között van beszállítói áron a bor literje, és ehhez most hozzájön az áremelés. Szeretném - és sorolom mindjárt -, ha ebben a helyzetben elfogadnánk a német és a francia díjakat, örülnénk, sőt tapsolnánk neki. A könnyített borosüveg nálunk 26,95 forint/palack, a németeknél 6 forint 2 fillér, a franciáknál 3 forint 12 fillér. A 0,75-ös a normál, ebbe tölt majdnem mindenki, 34 forint 65 fillér nálunk, a németeknél 7,74, a franciáknál 3,8 forint. A 0,75-ös pezsgős palack, a 650 grammos, 55 forint 50 fillér nálunk, a németeknél 10 forint 30 fillér, a franciáknál 6 forint 64 fillér. A leg súlyosabb pezsgőspalack, a majdnem 100 grammos, nálunk 77 forint, kint 17 forint 20 fillér és 7 forint 36 fillér, és ehhez jön még a többi.

Ez az ágazat ezt nem bírja el! Bármit mondunk, ezt nem bírja el. Hiába mondjuk, hogy áthárítjuk, a kereskedelem senkinek nem fogadta el jelen pillanatban az áremelését. A szüretben ki kell állni a termelők elé. Elmondták a nagyok ma, hogy nemhogy nem emelnek árat, hanem csökkenteni fogják a szőlő árát, és tökéletesen logikus a gondolatmenetük, mivel egy olyan terhet kapnak, amit nem bírnak áthárítani. Én azt hiszem, ez itt az ágazat nagyon gyors leépüléséhez fog vezetni. Képtelenség, hogy ezt az ágazat elbírná. Ez a véleményem róla.

Én úgy gondolom, kellett volna egy egyeztetés jóval előtte. Tudom, hogy a koncessziószerződés az állam meg a MOL között megtörtént, de a szereplőkkel nem volt egyeztetve semmilyen szinten. Döbbenet áll mindenki, hogy kell majd mondani nemsokára a szőlőárat a termelőknek. Úgy gondolom, hogy fogunk találkozni a termelőkkel, de attól tartok, hogy az utcán. Ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Szintén az előadásban hallottam - nekem ez tetszik, vagy tetszene -, hogy termékáramonként fórumok és díjtanácsok alakulnak. Gondolom, esetleg ott kellene ezeket a szakmai felvetéseket, netán európai uniós összehasonlításokat megnézni, hogy mi miért kerül annyiba, gondolom én. Eddig nem hallottam erről, de örülök, ha ez így lesz, mármint a díjtanács.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Igen, ezek a díjtanácsok, illetve a fórumok is összehívására kerülnek, úgyhogy ott lehetőség lesz a gyártóknak az észrevételeiket megtenni. Viszont azt látni kell, hogy egyébként európai uniós szinten is elég nagy szórást mutatnak ezek a díjtételek. Tehát a tagországok között is elég nagy szórást mutatnak egyébként az alkalmazott díjtételek, mindig az adott tagországban alkalmazott hulladékgazdálkodási rendszer, éppen annak az adott mértékű felkészültsége s a többi határozza meg, hogy milyenek a díjak. Ahogy említettem, a hivatal által indokolt költségalapon adott díj javaslat volt ennek a megállapításában, a háttérében.

ELNÖK: További kérdése, észrevétele kinek van? *(Jelzésre:)* Mihályi László, Pálinka Nemzeti Tanács!

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen a szót. Elnök úr kérdésére szeretnék visszatérni. Amikor összetöri a berendezés, akkor minden helyen kétféle lesz kirakva, lesz egy színesüveg- meg egy fehérüveg-automata? Ha összetöri a fehéret a színessel, akkor azt ki fogja kiválogatni?

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU Zrt.): Egy válogató, amin át fog menni utána.

ELNÖK: Törés előtt?

PETHŐ ZSOLT vezérigazgató (MOHU Zrt.): A törés után. Ez nem darálja. Ez egyelőre csak töri, és utána azt még lehet válogatni.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): A díjtanácsra is visszakerdeznék, ha már elnök úr felvetette. Ez mikor fog megalakulni? Amikor utoljára bent voltunk a minisztériumban, majdhogynem azt a kérdést kaptuk, hogy miért nem jelöltünk már erre a díjtanácsra tagokat. Senkitől nem kapott szerintem egyik szakma sem felkérést arra, hogy jelöljön.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Felkérésre fognak írni a szervezetek, illetve várhatóan az OKIR-rendszeren keresztül is, mivelhogy a nyilvántartásba vett gyártók tudnak ebben a tevékenységben részt vállalni. Felhívásra kerülnek, hogy a megfelelő képviselő személyekről gondoskodjanak, akikkel együtt ez a díjtanács felállhat.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen. Írásban is feltettünk egy kérdést. Adóraktárban adófelfüggesztéssel történő eladásnál meg kell fizetni az EPR-t, vagy nem kell megfizetni az EPR-t? Ez forgalomba került terméknek fog számítani, vagy nem?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Maga a 80-as kormányrendelet, ahogy említettem, kifejezetten az áfa- illetve a termékdíjraktár esetében a betárolás és az azon belüli értékesítés esetében mondja ki, hogy nem minősül forgalomba hozatalnak. Ettől eltérő esetkorre a 80-as kormányrendelet nem vonatkozik. Nyilván itt az adójogszabályok vizsgálatával, illetve akár a PM bevonásával meg lehet vizsgálni az adott esetet, de kifejezetten a 80-as szempontjából nézve az az

áfaraktár, illetve a termékdíjraktár, amelyen belüli értékesítés, illetve betárolásmentesnek minősül forgalomba hozatal szempontjából.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen. Még egy kérdésem lenne, amely az EAN-kódra vonatkozik. Nem tudom, hogy a borászatoknál mindenki használ-e EAN-kódot. Nálunk nagyon sok kistermelő VP-kódon hozza forgalomba, tehát nincsen EAN-kódja. Az mit fog csinálni? Mindenkinek kötelező lesz ezek után az EAN-kód? A jövedéki törvény ad rá lehetőséget, a kisebb termelők VP-kóddal tudják forgalomba hozni a pálinkákat. Nincs EAN-kódunk.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): A jelenleg szereplő tervezetben van egy ötezres darabszám, amely alatt nem szükséges, vagy nem kell a visszaváltási rendszerben részt venni, tehát az pont azt a célt szolgálja, hogy a kistermelőknek, akiknek az ezzel járó adminisztratív, illetve fizetési kötelezettségek problémát jelentenének, ne kelljen a visszaváltási rendszerben részt venniük.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Értem. Köszönöm.

ELNÖK: Ez most ötezer kibocsátott palack évente, ha jól tudom, addig van a mentesség.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Igen.

ELNÖK: Különbéféle szervezeti információk alapján arra ösztökélnék bennünket is, hogy lehetséges-e 15-20 ezer kibocsátott palackra felmenni, illetve, hogy ezt kinek kellene kezdeményeznie. A PNT, HNT, ha szakmailag megindokolná, pont ezekre az okokra hivatkozva. Szerintem ebben a két nemzeti tanács próbálja meg ezt az ötezer fős éves palackszámot nagyobb palackszámra feljebb vinni.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Mi ezt kezdeményeztük a minisztérium felé, csak még nem kaptunk rá választ.

Feltennék még egy kérdést, ha lehet. Most a csomagolás keletkezteti az EPR-t, a díjkötelezettséget. Mi van azzal, amit már lecsomagoltak akár a borosok, akár a pálinkások, tehát megtörtént a lecsomagolás, ami LOT-kóddal ellátva lehet látni a dátumon, hogy mikor történt, még július 1-je előtt, de nem került forgalomba? Ott is a forgalomba hozataltól kell megfizetni a díjat, vagy azokra a termékekre, amelyek most lecsomagolva állnak a pincészetekben, a borászatokban, a pálinkafőzdeknél, azokra nem fog kellene addig EPR-díjat fizetni?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Itt két külön esetről beszélünk. Egyrészt maga a szabályozás július 1-gyel indul. A július 1-je utáni forgalomba hozatalnak minősülő esetekben a díjfizetésnek meg kell történnie. Tehát itt a forgalomba hozatal az, amely keletkezteti ezt a kötelezettséget, és a július 1-jei dátumot követően.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Köszönöm szépen. Ha már nálam van a szó, még a DRS-ről sokat nem beszéltünk, de elnök úr már fölvetette, és mi is kérdeztük többször, hogy végiggondolták-e azt, hogy lesz visszaszállítva majd a gyártókhoz az a palack, ami, mondjuk, február 29-éig nem kerül forgalomba, vagy nem adják el a kereskedők. Tehát, hogy ennek a megoldása, főleg úgy, hogy ha, mondjuk, közbe van iktatva egy nagykereskedő is, tehát, mondjuk, az adóraktár eladta a

nagykereskedőnek, a nagykereskedő egy kiskereskedőnek, az adóraktár nem áll kapcsolatban a kiskereskedővel. A nagykereskedő viszont, én úgy értelmeztem, hogy nincs, neki nem kell visszavásárolnia azt a terméket vagy visszavinni átcímkézni. Ebben az esetben például mi történik? Vissza kell vásárolnia az adóraktárnak, és utána majd kinek adja el, vagy csak vissza kell venni átcímkézésre, és utána visszaadja a kereskedőnek? Tehát itt milyen kötelezettségek vannak a kiskereskedőre, és milyenek a gyártóra?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): A tervezetben szerepel átmeneti szabályként, hogy a forgalomba hozatal megvalósulását követően már szükséges ezekkel a jelölésekkel ellátni, tehát csak olyan hozható forgalomba, amely megfelel a követelményeknek. A tovább forgalmazást engedi jelenleg a tervezet két hónap időintervallumig.

Számos szervezettől kaptunk észrevételt arra nézve, illetve volt megbeszélés is, ahol találkoztunk nagyon hasonló körben a minisztériumban, ahol jelezték az ezzel kapcsolatos felvetéseket, illetve kértünk is olyan részletes szakmai anyagot a szövetségektől, amely alátámasztja technikai gyakorlati oldalról azt, hogy pontosan milyen formában kellene ezeket a kötelezettségeket meghatározni, illetve mi indokolja ezeknek a határidőknek a kitolását. Úgyhogy igazából az ezzel kapcsolatos észrevételeket megkaptuk. Amennyiben még további ilyen gyakorlati jellegű inputokat küldenek a minisztérium részére, akkor azok is megvizsgálásra kerültek, tehát ez még folyamatban van.

A cél mindenképpen az lenne, hogy egy jól működő rendszer alakuljon ki, amely így a kezdetekkor is lehetővé teszi a megfelelő működést. Tehát nyilván nem cél, hogy bármilyen átállási probléma merüljön fel a rendszer indulásakor.

ELNÖK: A minisztérium többször jelezte, hogy az a kérdés, hogy elégséges-e a két hónap az úgynevezett visszagyűjtésre, ha fennmarad ez a kötelezettség. A másik pedig, hogy kell-e egyáltalán a visszagyűjtési rendszert behozni. Én laikus vagyok, de úgy érzem, hogy nem kellene a visszagyűjtést behozni. Tehát egyszerűen leürülnének a polcokról.

Én értem a minisztérium állásfoglalását, azt mondja, hogy zavaró a fogyasztó részére, ha kétféle termék van, úgymond, a piacon, ha még a csomagoláson belül nem is. Legyen az egy bor ugyanabban a minőségben, de az egyik már január 1-je után került forgalomba az összes díjtétellel, betétdíjjal, a másik meg karácsonyi kiszállítás volt, és még bent maradt a polcon, és még az előző EAN-kóddal és kvázi díjmentesen vagy nem olyan betétdíj-visszaváltási kötelezettséggel. Nem lenne egyszerűbb a kiskereskedelemben érintetteket, magyarul a kiskereskedőket arra kötelezni, hogy különítsék el január 1-je után azokat a termékeket, amelyek nem betétdíjasok? Egyértelmű lenne a vásárlónak, hogy azok nem betétdíjasok. Egyértelmű lesz amúgy is, ez olcsóbb lesz, mint a január 1-je után forgalomba hozott, ez egészen biztos. Nemcsak a betétdíj miatt, hanem azok a költségek, amik miatt a rendszer működni fog itt a belépti díj, a fenntartási díj meg nem tudom, milyen díjak rendszere miatt. Tehát rögtön észreveszi a fogyasztó, hogy ugyanaz a sör vagy bor minőségben, de az egyik 100 forinttal drágább, a másik meg 100 forinttal olcsóbb. Én száz százalékig biztos vagyok abban, hogy a 100 forinttal olcsóbbat fogja először levenni. Tehát automatikusan leürítjük a kiskereskedelmi polcokat.

Én is kételkedem abban, most próbálva végigkövetni, hogy hogy jut vissza a kibocsátóhoz az a termék, amit át kellene címkézni, és majd betétdíjassá varázsolni. Ez a kibocsátótól egyszerűen szétfröccsen az isten tudja, hány kiskereskedelmi polcra, helyre, kocsmába, és a többi, az a termék. Ezt visszafelé csinálni, úgy érzem, hogy

meghaladja mindenkinek az erejét egyelőre, akik ebben érintettek, kötelezettek lennének.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Megkaptuk ezeket az észrevételeket, és mindenképpen megvizsgálásra fognak kerülni. Tehát egyelőre ennyit tudunk mondani. Tehát még a végleges megoldás kialakítása ebben a tekintetben folyamatban van. Nyilván az ön által is elmondott valamennyi szempontra kell figyelemmel lenni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Brazsil Dávid, a HNT főtitkára, majd Nagy András, a Szeszipari Szövetség főtitkára következik.

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Elnézést kérek, a legelején egy szójátékkal szeretném kezdeni. Főosztályvezető asszony szavaiból egy szóban biztos, hogy egyetértünk, a „kitolás”-ban, csak nem abban az értelemben, ahogy ön mondta, de az ágazatnak ez egy nagyon nagy kitolás, az biztos.

A borok tekintetében ezt a szabályozást, az EPR-rendszer szabályozását én szeretném, ha abból a szempontból is megvizsgálná az Energiaügyi Minisztérium, hogy Magyarországnak is egy nagy nemzeti értéke, és a hungarikumok között van nyilvántartva például a Tokaj-borvidéken lévő bortrezor. Szeretném önöktől megkérdezni, hogy elképzelhetőnek tartják-e, hogy egy 1956-os Château Margaux-t a franciák úgy engednek majd forgalomba hozni az ő EPR-rendszerükben vagy visszaváltási rendszerükben, hogy arra új vonalkódot kell rárakni. Mert annak az is az értéke, hogy az a címke, az az a címke, ami akkor került volna rá, és ezek el vannak rakva, és a pincénél vannak, és nem a kereskedelemben. Tehát a pincének egy '56-os tokaji aszúra majd le kell gyártatnia egy új címkét. Ez a magyar borok hitelességének egy nagyon-nagyon fontos pontja, és ebből adódóan le tudjuk ezt vezetni innentől kezdve az összes termékre. Mert a legnagyobb probléma az a kormányrendelettel, hogy egy kormányrendeletbe rakta bele az Energiaügyi Minisztérium az egész agráriumnak az összes specifikumát, és általános szabályokkal szeretné leszabályozni.

Franciaországból, Németországból, Olaszországból számos példát kapunk arra, és ezekre a felkészülési szakaszban lett volna ilyen típusú egyeztetéseken lehetőség, hogy elmondjuk, hogy az agráriumra teljesen speciális szabályokat kell alkalmazni, mert a termelő, különösen a családi gazdaságok azt tudják, hogy hány palack bort állítottak elő. A főosztályvezető asszony biztos tudja, hogy Franciaországban a borászatokra és a szeszipari termékekre normatív EPR-díjak vannak meghatározva. Ezért volt nagyon könnyű kiszámolnunk, mert mondjuk, Franciaországban azt mondja a termelő, hogy van neki egy 0,75 literes palackja, aminek az EPR-használati díja 0,0078 euró, tehát egy eurócent alatt van az EPR-díja - ami Magyarországon 55 forint különként -, és így jött ki ez a 30 és 26 forint közötti érték.

Tehát valamit itt ezzel nagyon-nagyon kellene csinálni, és a kormányrendeletet az agrárium szempontjából teljesen újra kellene írni, mert az agráriumnak és az élelmiszeriparnak a specifikuma egy teljesen más megközelítést tesz lehetővé, és szerintem ez az elképzelés teljes mértékben összhangban van Magyarország Kormányának kormányprogramjával, hiszen a VP-pályázatok kapcsán pontosan ezeket a típusú gazdaságokat szeretnénk előtérbe helyezni.

Nekem még egy olyan kérdésem lenne, hogy ugye, elmondta főosztályvezető asszony is, hogy itt a cél a felkészülésig az, hogy a gyártókat a terhelési szempontból jobb csomagolóanyagokra, meg, hogy kevesebb legyen a kibocsátás, erre ösztökéljük a gyártókat. De hogyan tudjuk úgy ösztökélni a gyártókat, hogy június 2-án jön ki az a díjtétel, ami alapján neki döntenie kellene, és a beruházásait ehhez kellene igazítania?

Mert ezzel a csomagolóanyaggal van még egy probléma. Ez a csomagolóanyag nem alkalmas, nem kompatibilis az üvegre kitalált csomagoló- vagy palackozógépsorral, mert amikor az itt fordul, meg minden, abba bele volt számolva az a 30-40 deka, ami ebből hiányzik. Erre fel kellett volna készülnie a borászatoknak, hogy ezt így tudják használni. Nem annyi csak a történet, hogy lecserélem az üveget erre a palackra, hanem az, hogy a palackozó gépsoron általában - és ezt egy nagy pincészetben láttuk Elzászban nemrég - a palack 10 százaléka nem fordul be a palackozás időszakában. Tehát a termelési költséget még 10 százalékkal növeli, mert mindig le kell állítani a palackozósort azért, hogy a hibás tételeket, mondjuk egy akadást, vagy valamit elhárítson. Ezek olyan apró dolgok, amelyekre értelmes válaszokat lehet adni a szabályozás körében.

Amiben szeretném kérni az Agrárminisztérium segítségét, mivel úgy tudom, hogy a kereskedelempolitika hozzájuk tartozik, az az, amit Frittmann úr mondott, hogy idén ugyanazt a gyakorlatot alkalmazta több kereskedelmi lánc, amit a tavalyi évben is alkalmazott, magyarul a fogyasztói árakat növelték, viszont semmilyen termelői, beszállítói árnövekedést nem fogadtak el. Erre nemrég, az utóbbi hetekben is volt példa. Tehát azt szeretnénk kérni, hogy valamilyen úton-módon ezeket a kereskedelmi gyakorlatokat, főleg egy ilyen kiélezett rendszerben ne engedjék alkalmazni.

Lenne egy olyan kérdésem, hogy a notifikációval kapcsolatban tudna-e minket tájékoztatni arról, hogy hogyan áll most a notifikáció. Úgy tudom, hogy a 3 hónap nagyrészt lejárt, és szeretnénk tudni, hogy hogyan áll a DRS-rendszer notifikációja, és hogy hogyan tudjuk felkészíteni a termelőket. Higgyc el, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, ahogy a miniszter úr is június 6-án fogalmazott, stratégiai partnere Magyarország Kormányának, csak azokra a telefonhívásokra sajnálatosan nekünk kell válaszolni. Így legalább a notifikációval kapcsolatban tudjuk azt, hogy mi várható, mi nem várható.

Nagyon-nagyon kérjük azt, hogy ezt a 2 hónapot és ezt a visszagyűjtési rendszert szíveskedjenek megvizsgálni a jövedéki törvény szempontjából is, mert jövedéki törvényt kormányrendelettel nem tudunk módosítani, de a jövedéki törvény értelmében nem lehet például adóraktárba visszaszállítani terméket.

A másik az egyszeri átcímkezés. Csak így halkan kérdezném meg: az élelmiszerlánc szempontjából, az élelmiszerbiztonság szempontjából jó dolog-e, hogy átcímkezzük a termékeket?

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérem, hogy aki érintett, részben vagy egészben tud ezekre a kérdésekre válaszolni, tegye meg. *(Jelzésre:)* Megadom a szót Szabó Csillának.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Kérdésként az utolsót tudtam észlelni, ugyanis az utolsó volt az, ami kifejezetten kérdésként megfogalmazásra került, az összes többi kifejezetten a szabályozás tartalmára vonatkozó észrevétel volt. Ezeket az észrevételeket egyrészt részben megkaptuk, másrészt nem kaptuk meg. Nyilván volt egy hosszas társadalmi egyeztetési folyamata ennek a rendeletnek, valamint március 14-én is kihirdetésre került. Voltak olyan észrevételek, amelyeket megkaptunk ezek közül, illetve vannak olyan felvetések is, amelyek, gyanítom, a gyártók részéről is a rendszer indulásához közelítve merülnek fel egyre inkább, illetve a gyakorlati kérdések is ennek kapcsán jelennek meg. Nyilván a felvetéseket, amelyek a minisztérium részére megküldésre kerülnek, ezeket minden esetben megvizsgáljuk.

Ami konkrét kérdés volt a végén a műszaki notifikációra vonatkozva, június 23-án, azaz a pénteki napon járt le a műszaki notifikáció 3 hónapos időtartama. Annyit látunk, hogy részletes bizottsági vélemény érkezett ennek kapcsán, viszont ennek a

részleteiről egyelőre még nem tudunk, tehát biztos, hogy itt még a Bizottsággal egyeztetési folyamatra lesz szükség.

ELNÖK: Tehát akkor megérkezett már a Bizottság részéről egy válasz?

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Annyit látunk a TRIS-rendszerben, ami ennek a műszaki notifikációnak a rendszere, hogy van egy ilyen bizottsági észrevétel, viszont ennek a pontos tartalmával kapcsolatban még további egyeztetések szükségesek.

ELNÖK: Igen, értem. Nagy András, Szeszipari Szövetség!

NAGY ANDRÁS (Magyar Szeszipari Szövetség és Termék Tanács): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Annyit egészítenék ki, hogy Szlovákia is tett véleményt. Ugyanezen az oldalon látszik, ahol a Bizottságé. Ez egy ilyen teljesen nyilvános TRIS notifikációs oldal, úgyhogy kíváncsian várjuk majd a részleteket.

Nagyon sok minden elhangzott már, amit szerettem volna megemlíteni, de kiemelnék néhány problémát, és vagy kapok rá választ, vagy nem. Szó volt itt az átmeneti időszakról, illetve hogy február végén majd le kell venni a polcokról ezeket a termékeket, hogy ha nem lehet majd esetleg elkülönítetten ott hagyni. A gyártók számára az átmeneti időszak azt jelentené, hogy a korábban legyártott, a korábbi szabályok alapján legyártott terméket még 2 hónapig forgalomba lehet hozni, mert nagyon nehéz eltalálni a december 31-i és a január 1-jei időpontot. Amikor a minisztériumban egyeztettünk korábban, akkor mi ugyan 3 hónapot kértünk, de 2 hónap volt a válasz. A hónap stimmelt, csak a tartalom nem.

Magyarul, hogy teljesen világos legyen, a gyártók, én azt gondolom - én a Szeszipari Szövetség vezetője vagyok, tehát ezeket a cégeket képviselem -, nagyon nehezen tudják belőni, hogy hogyan gyártsák, milyen jogszabály alapján, meddig gyártsák úgy, hogy egyébként nincsen ma még jogszabály. Arról viszont tudunk, hogy volt már olyan gyakorlat az Unióban, hogy valamelyik országot azért büntette meg az Európai Bíróság, vagy én nem tudom, kicsoda pontosan, mert nem adott legalább 12 hónapot egy ilyen felkészülési időre, amire nyilván szüksége van a gyártóknak. Brazsil főtitkár úr már említette, hogy miért, én nem mennék bele a részletekbe. Tehát minimum kellene 12 hónap.

A magyar EAN-kódról már esett szó. Én csak annyival egészítem ki, hogy óriási problémát okoz. Európában működik egy egységes EAN-kód rendszer. Most mi ebbe bejövünk egy külön magyar kategóriával, hát, el nem tudjuk képzelni, hogy hogyan fog működni, de valahogy biztos fog működni.

Még nem hangzott el a speciális üveg problémája. Remélem, hogy jól mondom, de az szerepel a tervezetben, hogy ha egy termék olyan speciális, hogy nem lehet regisztrálni, mert nem tudja majd az automata kezelni, akkor az kikerül ebből a rendszerből, és az a termék forgalomba hozható, mondjuk, egy pálinkásüveg, tegyük fel, hogy speciális, tehát az forgalomba hozható - maradjunk ennél a példánál -, de ha a pálinkagyártó esetleg új dizájnt akar, és terméket szeretne fejleszteni, akkor ezt majd nem teheti meg, mert most úgy szól a jogszabály, hogy ezek a fajta termékek - új termék már nem mehet be az automatába, mert annyira speciális - egyszerűen nem hozhatók forgalomba. Ennek állítólag az a célja, hogy ne hogy kikerüljünk így az egész rendszert. Szerintem ezt azért érdemes lenne kijavítani. Szerintem írunk majd egy ilyen levelet így közösen, hogy ha lehet.

Még egy kicsit csaponganék. Az EPR-díj díjtanácsára vonatkozóan szerintem irreleváns, hogy arról beszélünk, hogy mikor alakulnak meg, hiszen ki van hirdetve a

díj mértéke, tehát maximum majd csökkenteni lehet, de már ki van hirdetve. Tehát ez egy kihirdetett jogszabály, mondjuk, mi sem kaptunk meghívót arról, hogy vegyünk részt, vagy legalább közösen jelöljenek a szakmai szervezetek valakit, de lehet, hogy mi voltunk figyelmetlenek.

Még két dolog lenne. Az egyik. Visszaugorva a DRS-re, itt elhangzott az utolsó előtti dián, hogy a díjfizetésnél kétféle díjat kell fizetni, a csatlakozási díjat és a szolgáltatási díjat, ha jól mondom. Ez kuriózum, a csatlakozási díj fizetése, amit öt évig kell azért fizetnünk, hogy a rendszer felálljon, tehát, hogy a gyártók gyakorlatilag megfinanszírozzák ezt az egész rendszert. Mondjuk, ez meglepett minket, hogy nekünk kell ezt finanszírozni, de majd megtörténik nyilván. Igazából ez már le van írva, mint tervezet, tehát nem tudom, hogy ez tud-e még változni. Tehát más országokban csak szolgáltatási díj van, nincs más, tudomásom szerint - európai országokról beszélek. De a kérdésem igazából az lenne, hogy várható-e még más ilyen, hogy lesz csatlakozási díj, szolgáltatási díj, meg nem tudom még milyen díj. Ilyen várható-e?

Ha esetleg kapok választ, akkor még egyet hadd mondjak, csak nem szeretném összekeverni a dolgokat, jó? Majd visszakerékném a szót a válaszok után egy mondatra.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Az észrevételek tekintetében ugyanazt tudom jelezni, mint a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának, tehát, hogy a beérkezett észrevételekkel mindenképpen foglalkozunk, megvizsgáljuk, és nyilván nekünk is az a cél, hogy ez a rendszer működni tudjon, különös tekintettel az átállási időszakokra.

Ami kifejezetten felmerülhet kérdésként a végén ez a csatlakozási, illetve szolgáltatási díjnak a kérdésköre. Tehát, ahogy említettem, azt látni kell, hogy a kötelező visszaváltási rendszer is kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer körében értelmezhető, és lényegében azon termékek esetében akként funkcionál. Tehát az, hogy a kezdeti beruházások költségét a gyártóknak kell finanszírozni, az emiatt a rendszer elveivel megegyező módon történik. Az egy technikai kérdés, hogy erre külön csatlakozási díj kerül megfizetésre, vagy pedig, úgymond, a szolgáltatási díj része lenne. Egyébként már bekerült a hulladékról szóló törvénybe ez a megfogalmazás, ez a csatlakozási és szolgáltatási díj, tehát ez nem a tervezetben található, hanem jelenleg kihirdetett törvényben található meg ez a két külön díjtétel. Más díjtétel bevezetésére e körben nincs információnk, illetve tudomásunk, ez pedig már ismert tény, a hulladékról szóló törvényben körülbelül egy éve történt meg a hulladékról szóló törvény módosítása, amely során ez egyértelműen bekerült.

NAGY ANDRÁS (Magyar Szeszipari Szövetség és Termék Tanács): Még amit szerettem volna elmondani. Tehát, hogy az látszik, hogy ez nagyon nehéz téma. Itt már elhangzott, hogy már most is a MOHU-t vádolják azzal, amit még el se kezdett. Tehát nyilván nem lesz egyszerű. Én is próbálok így a saját ismeretségi körömben érdeklődni, hogy ki hallott erről egyáltalán. Nagyon kicsi az átlag magyar tudása erről nyilván. Gondolom, majd lesz egy megfelelő kommunikációs kampány az egészre.

Ezzel együtt ez azért annyira nehéz téma, mert nem tudunk róla Európában, hogy egyszerre ilyen szélességben, ilyen kiterjesztett gyártói felelősségben - az rendben van, de, hogy a DRS-t magát mindenre egyszerre vezetik be, beleértve az üveget, és beleértve a szeszesítalt. Tehát nem tudunk ilyenről. Magyarország ezt megpróbálja. Tehát az, hogy az üveg benne van, az egy nagyon nehéz téma lesz, tehát erre már csak így gondoltam, hogy ezt azért megjegyzem.

Elnök úrnak az indító mondatára pedig annyit mondanék, hogy azzal kezdte, hogy betétdíj. Itt elhangzott, hogy egyutas, többutas. Tehát végeredményben a betétdíjat arra használtuk eddig, hogy boros-, sörösüvegeket vissza tudjunk váltani,

annak volt betétdíja, most leszűkítve a kérdést. Most viszont mindenre lesz visszaváltási díj. Tehát itt is nyilvánvalóan a kommunikációnak nagyon fontos része lesz az, hogy ezt megértsék az emberek, hogy mindent vissza kell majd váltani vagy vissza lehet váltani, célszerű visszaváltani. Úgyhogy lesz itt feladat elég, ezzel zárnám a hozzászólásomat. Majd figyeljük, hogy alakul ez. Köszönöm a figyelmet és a lehetőséget.

ELNÖK: Wille-Baumkauff Mártának adok szót, Vindependent.

WILLE-BAUMKAUFF MÁRTA elnök (Vindependent): Köszönöm szépen. Wille-Baumkauff Márta vagyok, én a Vindependent Egyesület elnöke vagyok, ez a családi borászatok szövetsége, valamint ma a Pannon Bormíves Céhet is én képviselem, amelynek tagja vagyok. A Pannon Bormíves Céh az elit magyar borászatok szövetsége.

Mi mint családi birtokok, el vagyunk nagyon keseredve, és kérnénk a képviselők támogatását ez ügyben. Én is csatlakoznom Frittmann János elnök úrhoz, hogy ez egy katasztrófa a családi borászatok számára. Mi ezt így nem tudjuk kezelni. Főleg azt nem értjük, hogy amikor egy francia termelő például 1 eurócent EPR-díjat fizet, nekünk miért kell a többszörösét ennek kifizetni. Ez komoly versenyhátrányt jelent nekünk. Ezt tudjuk, hogy ez nem kormányzati akarat.

Mi eddig mind a két egyesülettel azt tapasztaltuk - igaz, hogy főleg az Agrárminisztériummal működünk eddig együtt -, hogy az adminisztratív terhek csökkentése volt a cél. Most a termékdíj mellé bejön ennek a körforgásos rendszernek az adminisztrációja. Ez egy családi birtoknak komoly megterhelést jelent. Azonkívül asszonyom, ön azt mondta, hogy hosszas társadalmi egyeztetés történt. Ha ezt kifejtene kicsit részletesebben, mert ha ez megtörtént volna, akkor mi elmondhattuk volna mindezt, ami ma itt elhangzott. Én egy olyat láttam, hogy novemberben 6 nap volt a válaszra. De ha ön úgy érzi, hogy egy nagyon hosszas társadalmi egyeztetés volt, akkor nekem ez elkerülte a figyelmemet. Legyen olyan kedves akkor erről beszélni egy kicsit. Köszönöm.

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Mindenképpen elkerülte a figyelmemet, vagy akkor inkább úgy fogalmaznék finoman, hogy az ön figyelmét, hogy én azt mondtam, hogy hosszas előkészítő munka után került ez a rendelet kiadásra. Tehát nem a társadalmi egyeztetés hosszára utaltam, hanem hosszas előkészítő munkára, amelynek során nemcsak a társadalmi egyeztetés során beérkezett észrevételek figyelembevétele történt meg. Illetve az, amikor novemberben a társadalmi egyeztetés megtörtént, az egy 8 napos, átlagos időtartamú volt, mint minden egyes társadalmi egyeztetés esetében, viszont a minisztérium azt követően is fogadta a szövetségektől a különböző észrevételeket, számos esetben felsővezetői szinten a különböző szövetségek képviselői külön, illetve együttesen is jelen voltak a minisztériumban. Tehát a társadalmi egyeztetési folyamatnak nemcsak azt a 8 napot tudjuk ebből a szempontból tekinteni, hanem az azt követő időszakot is. Tehát március 14-én ezért került kihirdetésre ez a rendelet.

Az általános felvetéseket illetően azért azt látni kell, amire már utaltam az elején, hogy a csomagolás-termékáramra nézve kell hogy a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer bevezetésre kerüljön. Azt tisztáztuk, hogy mi tartozik a csomagolások alá. Ez egy európai uniós irányelvi követelmény, amelyet teljesíteni kell. Az adminisztratív kötelezettségek tekintetében pedig jeleztük, hogy akár, ha a MOHU-s regisztrációt figyelembe vesszük, vagy pedig a hulladékhatóságnál történő nyilvántartásba vételt, ha valaki megnézi a 80/2023-as kormányrendelet adattartalmát, amit előír ebben a körben, akkor körülbelül azt fogja látni, hogy meg kell adni a gyártóknak az azonosító

adataikat, ami talán nem jelent problémát, illetve ezt követően meg kell adni az általuk forgalomba hozni kívánt termékekre vonatkozó adatokat.

Tehát nem arról van szó, hogy egy lehetetlen adminisztratív kötelezettség kerülne áthárításra erre a szerepkörre vagy erre a gyártói szegmensre, inkább itt a nívumot az jelenti, hogy míg a környezetvédelmi termékdíjas szabályozásban ezeket a kötelezettségeket a csomagolószerszám gyártója, úgymond, letudta, és ezzel már nem kellett foglalkozni a csomagolás előállítójának, ez most jelen esetben változik. Ennek oka az európai uniós szabályozás, ahol ezt a csomagolások tekintetében kell megtenni. Nyilván a rendszerrel kapcsolatos jobbító szándékú észrevételekre nyitottak vagyunk. Amik beérkeztek egyébként ennek kapcsán észrevételek, akár most csak az átállás kapcsán a termékdíjról, a kiterjesztett gyártói felelősségi díjról, mint például a készletre vétel szabályozása vagy a kettős díjfizetési kötelezettséggel kapcsolatos rendelkezések, ezeket körülbelül valamikor a tavasz folyamán, március környékén jelezték számunkra, és a most júniusban kihirdetésre került termékdíjtörvény már kezeli is az ezzel kapcsolatos problémákat.

Tehát az nem állítható, hogy az Energiaügyi Minisztérium a hozzá beérkezett észrevételeket ne vizsgálná meg, illetve ne próbálná a lehetőségekhez mérten a legjobban kezelni. Azt viszont látni kell, hogy itt mindenképpen - amire tényleg többször utaltam az előadásomban - egy európai uniós meghatározottsággal állunk szemben, és többször felmerült az üvegcsomagolások kérdésköre. Utaltunk rá korábban is több esetben, illetve én is most, hogy az üvegcsomagolású hulladékok esetében 60 százalékos újrafeldolgozási arányt kell elérni. Ez a jelenlegi gyűjtési rendszer mellett nem teljesíthető.

Maga az Európai Unió szorgalmazza a csomagolásokkal kapcsolatban a visszaváltási rendszerek bevezetését, és lényegében ezen eszközt tartotta a kormány is megfelelőnek arra, hogy egyrészt ezeket a célértékeket elérjük, másrészt az ezzel kapcsolatos környezetvédelmi szempontú kritériumoknak eleget tegyünk, amely biztosítja azt, hogy ezekből az üvegekből újra üveg keletkezessen.

Ha már egy picit kitekintünk nemcsak a hulladékgazdálkodási szegmensre, hanem az energiaszektorra is, például az üvegcserépek másodnyersanyagoként történő felhasználására - tehát amikor hulladékból előállítunk üvegcserépeket, és az kerül be az üvegfeldolgozási folyamatba -, az nagyságrendileg 60-70 százalékos energiamegtakarítást eredményez. Tehát azért itt látni kell, hogy ezek mellett a szabályok mellett, illetve mögött ilyen jellegű megfontolások is állnak.

Visszatérve még az észrevételekre, csak megerősíteni tudom továbbra is, hogy amely észrevételek beérkeztek hozzánk, azokat próbáljuk olyan értelemben még kezelni a visszaváltási rendszer kapcsán, hogy azok mindenképpen biztosítják ennek az egész rendszernek az élhetőségét. Nekünk sem célunk az nyilvánvalóan kormányzati szervként, hogy akár a stratégiai szinten kiemelt mezőgazdaság vagy azon belül ezen termékszegmensnek számára olyan előírásokat írjunk elő, amelyek mindenképpen problémát jelentenek.

A másik: elhangzott még a versenyhátrány kérdésköre is. Ahogy azt többször említettem, külföldre történő kivitel esetén kiterjesztett gyártói felelősségi díjfizetési kötelezettséggel nem kell számolni. Abban az esetben, ha pedig belföldre történő behozatalról beszélünk, akkor valamennyi, tehát nemcsak a belföldi gyártókat, hanem a külföldről behozókat is ugyanúgy terhelik ezek a kötelezettségek. Tehát a gyártók közötti egyenlő bánásmód követelményét mindenképpen biztosítani szükséges. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gál Péter főosztályvezető urat láttam jelentkezni az Agrárminisztériumból.

DR. GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Én igyekszem konstruktívan megnyilvánulni. Ez nagy igyekezetre vall. Egyrészt megszólítottunk a Gazdasági Versenyhivatal sajtóközleménye kapcsán. Ezúton is szeretném megerősíteni azt, amit a GVH a második e tárgyban kiadott sajtóközleményében elmondott, és rendkívül egyértelművé tett, hogy mindenféle díj, így az EPR-díj is áthárítható a fogyasztókra. Nincsenek itt ebben a teremben azok, akik ezt nem pontosan értelmezték, az eredeti sajtóközleményt, azon kereskedőcégek, amelyek erre hivatkozva utasították el az áremelési kéréseket. Áthárítható.

Az összehangolt magatartás az, ami tiltott általában, általánosságban. Azonban a közös agrárpolitika ismer olyan kivételeket, amikor az összehangolt magatartás részben vagy teljesen engedélyezett, tehát kifejezett versenyjogi kivételek alkalmazhatók az agráriumban. Ennek az egyik példája a szakmaközi szervezeti keretek közötti együttműködés, amely a borágazatban, a szőlő- és borágazatban a HNT szervezetén belül tud megvalósulni. Ezt az alkalmat is szeretném megragadni arra, hogy felhívjam arra a figyelmet, hogy van módja a legális együttműködésnek a szőlészeknek, a borászoknak, és ezt még lehet tovább fokozni a termelői integrációs szervezetek keretén belül.

A másik, amit mindenképpen szerettem volna elmondani, hogy úgy látom, hogy sok kommunikációs feladat áll még előttünk mind a kiterjesztett gyártói felelősség, mind pedig a DRS kapcsán, úgyhogy én szeretném felajánlani a segítségünket az Energiaügyi Minisztérium és a MOHU részére a szőlő- és ebben az esetben különösen a bortermelők elérésében. Nekünk van tapasztalatunk abban, hogy ha nem is tökéletesen kommunikálunk, de van valamiféle tapasztalatunk abban, hogy ezt a kommunikációs szempontból is rendkívül speciális szakmát hogyan lehet elérni, hogyan érdemes megszólítani.

Nekem is vannak kérdéseim. Az első kérdésem. Az ágazatban, a szőlő-, borágazatban jelenleg folyamatban van, illetve a végénél tart egy ágazati informatikai szakrendszer fejlesztése, ez az e-pincekönyvrendszer. Érdeklődni szeretnék, hogy van-e lehetőség arra az adminisztrációcsökkentés jegyében, hogy ennek az informatikai rendszernek a bázisán megoldhassuk a bortermelőknek az EPR-díjbevallását.

A második kérdésem a DRS-rendszerhez kapcsolódik. Ha jól értettem, a DRS-rendszerhez való csatlakozás és az ottani díjak megfizetése mentesít az EPR-díj megfizetése alól. Elnézést, hogy ha olyasmire kérdezek rá, ami elhangzott, csak szerintem ez nagyon kardinális pont.

Itt szeretném megragadni a lehetőséget és megkérdezni, hogy van-e már valami becslés a DRS csatlakozási díj mértékére, mert azt gondolom, hogy ennek a nagysága is jelentősen meghatározza az arra adott termelői reakciók minőségét.

Végül pedig a DRS-betétdíj fogyasztóra történő áthárításával kapcsolatban szeretnék kérdezni. Van-e az EM-nek, vagy a MOHU-nak akár valamiféle víziója, elképzelése arról, hogy hogyan a leghatékonyabb a fogyasztók számára apparensse tenni azt, hogy ez a betétdíj létezik, ezt ők megfizetik és visszakapják, illetve nyilvánvalóan akkor ezt át kell rájuk hárítani. Ezzel kapcsolatban van-e valami elképzelésük vagy javaslatuk, jó gyakorlat, amit ismernek, hogy ezt hogyan érdemes a legjobban megtenni? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tessék!

DR. SZABÓ CSILLA főosztályvezető (Energiaügyi Minisztérium): Akkor válaszolnék a kérdésekre. Az első az ágazati informatikai rendszer felvetése. Nyilván a minisztériumok közötti együttműködés útján vizsgálni szükséges, hogy milyen

lehetőségek vannak a rendszerek összekapcsolására, illetve a rendszerekből származó adatok megfelelő begyűjtésére. Ebből a szempontból ez nyilván vizsgálat tárgyát kell hogy képezze, attól függ, hogy milyen adatok tudnak begyűjtésre kerülni, és milyen formában átadásra kerülni rendszer szintjén. Ez nyilván egy technikai kérdéskör alapvetően.

A második kérdés a csatlakozási és szolgáltatási díjak kapcsán merült fel, tehát ahogy az utolsó dián is szerepelt utolsó mondatként, abban az esetben, hogy ha valami ebbe a kötelező visszaváltási rendszerbe tartozik, akkor sem környezetvédelmi termékdíj, sem pedig kiterjesztett gyártói felelősségi díj, sem pedig termékdíjfizetési kötelezettség nem áll fenn, tehát ebben az esetben csak a kötelező visszaváltási rendszernek a csatlakozási és a szolgáltatási díját kell megfizetni.

A másik kérdés ennek a meghatározásának az időpontja volt. Ez a hulladékról szóló törvényben megtalálható, annak a kihirdetett változatában a 92. § átmeneti rendelkezései között. Tekintettel arra, hogy '24-től indul tervezetten a rendszer, '23. szeptember 15-ig kell megtenni a díjjavaslatát a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak a miniszter felé, és ezt követően november 30-ig kell a miniszternek rendeletben kihirdetni a díjakat. Egyébként ezek a díjmeghatározással kapcsolatos dátumok is már a törvénynek régebb óta a részei. Nyilván ebbe a folyamatba szükséges és fontos is, hogy a gyártók be tudjanak kapcsolódni, úgyhogy erre a már említett fórumok, illetve díjtanács formájában lesz lehetőség.

A harmadik kérdés a visszaváltási díj feltüntetésére vonatkozott. A műszaki notifikáció során elkészült tervezet szövegében szerepel, amely megismerhető a TRIS-rendszerben, illetve nyilván a kormányzati előkészítő munka során is megismerhető volt, hogy a visszaváltási díjat önállóan fel kell tüntetni a számlán, tehát ilyen értelemben egyértelműen megjelenik az a fogyasztó felé, hogy a visszaváltási díj felszámításra került a részére. Nyilvánvaló, hogy egy megfelelő kommunikációs kampány formájában elő kell segíteni azt a folyamatot, amely a fogyasztókban tudatosítja azt, hogy ez azért kerül felszámításra, mert amennyiben ezt visszaviszik a megfelelő helyekre, tehát ezekhez az automatákhoz, vagy kézi átvétel esetén kézi átvétellel átadják, akkor ez visszafizetésre kerül részükre. Tehát tudni kell a visszaváltási díjról, hogy az lényegében egy ösztönző díjtétel, amely arra szolgál, hogy a megfelelő gyűjtést segítse az ezen termékekből származó hulladék esetén.

Ahogy arról szó volt az előadásban, akár a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerrel kapcsolatban, akár pedig a kötelező visszaváltási rendszerrel kapcsolatban, jelentős és törvényben is megjelenő feladata a koncessziós társaságnak a kommunikációs feladatok és szemléletformálási feladatok ellátása. Nyilván új rendszerek indulásakor, mint akár a koncessziós rendszer, akár a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer, illetve majd a kötelező visszaváltási rendszer, elkerülhetetlen, hogy a fogyasztók, a lakosság, akár a gazdálkodó szervezetek megfelelő tájékoztatása biztosított legyen. Nyilván ennek a konkrét megvalósítási formáiról majd a MOHU fog dönteni, de egyébként kormányzati kommunikációval is szükséges nyilván ezt a folyamatot elősegíteni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Második körös kérdezésre kerül sor. Nagy András!

NAGY ANDRÁS (Magyar Szeszipari Szövetség és TermékTanács): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak egy-két reakció lenne az elhangzottakra. Megemlíteném, hogy mi is tisztában vagyunk ezekkel az uniós előírásokkal, hogy milyen, hány százalék üveget kell visszaváltani vagy visszagyűjteni. Most folyik az Unióban, mondhatjuk, hogy van egyfajta párhuzamos jogalkotás, mert az uniós csomagolás, ami ráadásul

rendelet létrehozása, majd meglátjuk, hogy az pontosan foglalkozik-e ezzel, vagy mit fog előírni, vagy mire fogja előírni.

Tehát csak szeretném jelezni, hogy tisztában vagyunk azzal, hogy mik a környezetvédelmi célok, meglátjuk, mik lesznek a szabályok, de nem tudunk egyszerűen felkészülni ennyi idő alatt. Csak ezt akartam jelezni, hogy nem tudunk felkészülni, arról már nem is beszélve, hogy előírja a tervezet, hogy láthatónak kell lenni például annak az 50 forintnak a palackon, a címkén. Most ezt nehezen tudom elképzelni egy 0,2 alatti terméknél. Ráadásul ezeket az automata elég nehezen fogja visszavenni. Ha jól tudom, 0,1-ig tudja az automata. Vannak Magyarországon kisebb kiszerezések is, évi 170 millió darab, ha jól tudom. Tehát nem tudom, hogy ezek milyen problémát fognak okozni magában a működésben. Csak még egyszer arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy tudjuk, hogy szükség van ezekre a változásokra, a sebesség szerintünk túl gyors, és az, hogy mindenre kiterjed, és hogy 0,2 alatt is és 3 liter fölött is kiterjed. Tehát, amikor majd a 4,5 literes nem tudom, mit próbálja a vásárló belegyömöszölni az automatába, akkor nem tudom, ki lesz az, aki megmondja neki, hogy ezt most ne tedd oda be. Csak ezekre szeretném felhívni a figyelmet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Koczor Kálmán!

KOCZOR KÁLMÁN elnök (Magyarországi Borrendek Országos Szövetsége): Én teljesen gyakorlati oldalról szeretném megközelíteni az egészet. A kollégáim fölvetették a jelölési kötelezettséget, ennek a megvalósítási lehetőségét. A törvényalkotó vajon átgondolta-e azt, hogy a raktárakban, a minőségi bortermő vidékeken - Brazsil Dávid úr megemlítette Tokajt is - hány tíz, száz, ezer palack fekszik felcímkézve, értékesítésre előkészítve? Nincs olyan üzem 1974-től egész életemben - mondjam azt, hogy felső szintű vezetést töltöttem be a szőlő-bor ágazatban -, nincs felkészülve egyetlenegy üzem sem, aki ezt képes megvalósítani.

Azt tudjuk, hogy egy törvényből az működik jól, ami megvalósítható. Ha az ágazat sorsát nézzük. Nem akarok 50 évre visszatekinteni, csak egy gondolat erejéig. 1974-ben 1 kiló szőlő átlag értékesítési ára 10 forint 50 fillér volt; 1 kiló krumpli 3 forint 60 fillér volt; 2 forint 70 fillérért tankoltam a Jawa motorkerékpáromat. A mai árakat nem akarom felsorolni, csak egyedül a szőlőfelvásárlási árat: 100 forint körül mozog. Másfél kiló szőlőből lehet előállítani 1 liter bort, erre jönnek a feldolgozási költségek. Most már az üvegpalack ára az árrobbanásokkal majdnem a duplájára emelkedett, ha jól emlékszem, ilyen 170 forint körül van most már egy palack ára. Ha még rátesszük az 50 forintot, és urambocsá', fotókat készítettem az áruházakban, 650 forintos fogyasztói áron voltak kirakva palackos borok, aminek 57 százaléka: 27 százalék áfa, 30 százaléka kereskedelmi árrés.

Átgondoltuk azt, hogy a nemzeti identitásunknak, a nemzeti hovatartozásunknak a képe a szőlőtermesztés, a borászat? Ez egy tájalkotó növény. Ez nem úgy van, hogy elrontottam a búza vetését, és vetek helyette repcét. Életre szóló, olyan, mint a házasság. Nagyon sokba kerül összejönni vele, és még többbe kerül tőle megválni. Ez a törvény így, ahogy van, a szőlő-bor ágazat számára megvalósíthatatlan, és teljes mértékben abszolút tönkre fogja tenni a szőlőtermesztést. Az utóbbi három évben olyan intenzitással elindult ennek az ágazatnak a leépülése. Én nagyon sokat utazom az országban, éves szinten 30-40 hétvégét töltök borvidékeken, látom. Elkésérítő, hogy például Tokaj környékén bodzát telepítettek a gyönyörű területekre. Nem akarom felsorolni, de egy törvényalkotásnál át kell gondolni a következményeket.

Igen, az Uniónak meg kell felelni, de úgy kell megfelelni, hogy az nekünk jó legyen. Minden alkalommal, mert talpon kívánunk maradni itt, a Kárpát-medence területén. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Brazsil Dávid!

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Nekem egy olyan kérdésem lenne, hogy főosztályvezető asszony többször említette az üvegnél a visszagyűjtésnek, illetve az újrahasznosításnak az arányszámát. Ezt hogy fogjuk elérni akkor, ha a konzerviparra nem nagyon vonatkozik ez a szabály, mert amikor azt a konzerves, mondjuk, savanyúuborkát megvesszük a boltban, annak az üvegét hova fogjuk eldobni mint állampolgár? Mert ha azoknak lesz ugyanolyan gyűjtőszigete, ahova eddig be tudtuk dobni az üveget - már amikor volt -, akkor semmi nem indokolja.

És amit Koczor úr mondott, hogy európai uniós irányelvre hivatkozni. Franciaországban, Németországban ezekkel a gyűjtőszigetekkel tökéletesen megoldják a borágazatnak, a szesziparnak, a söriparnak az üveg visszagyűjtését. Ez az, ami a nehézséget okozza a megértésben, hogy miért jelent a magyar termelőnek kilenc-tízszeres díjat az EPR-rendszer bevezetése egy francia vagy egy német termelőhöz képest. Ez az, ami szerintem az elementáris kérdése az egésznek, hogy miért kell a magyar termelőnek ekkora értékű növekedést elviselnie egyik napról a másikra. Ez tényleg egyik napról a másikra volt, mert egy hónappal a bevezetés előtt jött ki a díjtételrendelet.

Főosztályvezető asszony, én tudom, hogy önnek van illetékessége, mert részben a közigazgatásban dolgozom én is, és az illetékesség a közigazgatásban a legfontosabb dolog. De áprilisban is jeleztük, hogy le kell ülni az élelmiszeriparral külön. Mi ahhoz szoktunk az Agrárminisztériumban, hogy közösen fogjuk a tollat, és ezt szeretnénk önöktől kérni, hogy közösen fogjuk a tollat, és ne az legyen, amit ön említett, hogy bejönnek az észrevételek, és azokat mérlegeljük, hanem a megoldást kezdjük el megtalálni közösen.

ELNÖK: Néhány alaphelyzetre jutottunk vissza. Én magam is szeretném tisztázni, hogy most már jó néhány évvel ezelőtt jogalkotóként meghoztuk azt a döntést, hogy Magyarországra vonatkozóan az Európai Unió által és minden más tagország által kötelezően előírt egyes anyagáramok visszagyűjtési feladatát egy koncessziós rendszerben fogjuk megoldani. Ez egy nagy döntés volt, mert lehetne nem így, hanem úgy, hogy az állam az egyes anyagáramokra megszervezi az országos csúcsszervet, és akkor ott próbálja ezt megtenni. Itt ez a döntés született.

Megmondom őszintén, éreztük, hogy akkor nem vetett akkora hullámot a jogszabályi elfogadása, mint amennyit sejtettünk mögötte, hogy ebben mi is fog történni. Aztán viszonylag hosszú idő keresztül nem történt meg a nyertes koncesszor megnevezése. Ott volt egy komoly időcsúszás, persze a parlamenti választás is közbejött, és ragozhatnám még a történeteket, és miután a koncesszor megnevezése, győztesként való kihirdetése megtörtént, ő is elolvasta, hogy mi a feladata, a lovak közé csapott, hogy gyerünk, mert itt aztán van mit kapkodni.

Így éreztük, hogy tavaly májustól, miután a MOHU elkezdte megszólítani az egyes anyagáramok szereplőit különféle regisztrációra, az érintettek fele észre sem vette - akik hulladékhasznosítási engedéllyel rendelkeznek, a vállalkozások, 3600 ilyen van ma Magyarországon -, hogy egy ilyen felhívás közzétételre került, és hogy mi az a MOHU, meg a MOL. Nem értették, hogy ez most hogy jön ide. Ez a túl gyors lépték, amiről itt most beszélünk, most, a vége felé kezd lecsapódni, az idei évben különösen, mivel itt már deklarált határidők vannak a koncesszor működésére, az egyes érintettek

jelentkezésére és mindenre vonatkozóan. Mondom, annak ellenére, hogy a törvényt és még jó néhány kiszolgáló jogszabályt már időközben közzétettük. De én nem védem a jogalkotást, mert a múlt héten is szavaztunk egy elég jelentős, e területre ható törvénycsomagról. Tehát mondhatnám azt, hogy még az utolsó pillanatban is van jogszabály-módosítás - nem is kicsi - az összes érintett számára.

Nem a jelenlévőkre ható törvénycsomag volt most ez kizárólag, de őket is érintette bizonyos tekintetben. Ezt érzi most az érintetti kör, hogy na, de hova rohanunk, mi ez a nagy kapkodás. Amikor 3-4 évvel ezelőtt minden látszódtott, hogy ez így fog történni, az érintetteknek nem ütötte meg az ingerküszöbét valamiért, de most, amikor már a felszólítások, a behívások, a szerződéskötések és minden egyéb közvetlenül érintik a szereplőket, akkor kezdtek el érdemben reflektálni. Én örülök - és egyben sajnálom, ha jól értettem a visszajelzések alapján -, hogy ez is egy olyan fórum, amin most jó beszélgetni. Az itt lévőktől hallom, hogy eddig erre nem volt lehetőségük, vagy nem ilyen módon.

Én azt nem tudom, csak kérdéseket feltenni, amit főtitkár úr és többen is pedzegettek, hogy ez miért ennyibe kerül, miközben más országok ezt ennél olcsóbb díjakkal, belépési díjjal, használati díjjal és minden egyébvel oldottak meg. Fogalmam sincs, ilyen adatunk nekünk nincs. Ti nemzetközi kapcsolatokkal rendelkeztek, nektek valószínűleg van.

Ezért mondtam én, hogy én nagyon örülök ennek a díjtanácsnak, amit olvastam, na végre, gondoltam magamban, az ágazati szereplők végre kard ki, vagy tudásfelhozatal, és akkor nézzük meg, hogy mit tudunk mi, mit tud ma a MOHU, mit tud a kormányzati szerv, az Energiaügyi Minisztérium, hogy miért az történik, ami történik. Könnyen lehet, hogy egyes, ma még érthetetlen eljárásokra az ilyen konzultációkon választ kapnak az érintettek, és elfogadják, megértik, hogy aha, akkor ez ezért van, és akkor tisztázzuk először is azt, hogy nincs visszafordulás. Amit én hallottam a kormányzattól, a kormányfőtől, az az, hogy ebből nincs visszafordulás. Ez a rendszer működni fog. Az EU-s előírások, inspirációk miatt a magyar államnak eddig 100-140 milliárdos büntetési, fizetési tételei vannak, merthogy nem gyűjtünk eleget vissza különféle anyagáramok tekintetében. Jelenleg is nagyon jelentős fizetési kötelezettsége áll fenn évente a központi költségvetésnek. Tehát innen nincs visszafelé.

Abban én is érzek nehézséget, hogy mi az a technika, amivel ez majd működni fog, és mekkora hullámokat fog vetni, amikor élesben fog megindulni. Többször jeleztem, hogy ez nagyon érdekel minket, képviselőket, mert nálunk is le fog csapódni hangulatilag, kérdésben és közben nem sok mindenre tudunk válaszolni. Az elvet tudjuk, de a MOHU tárgyal az egyes szereplőkkel a feltételrendszerekről és sok mindenről, akikhez nekünk közvetlenül jogalkotóként nincs közünk. Az Energiaügyi Minisztériummal még úgy, ahogy, mondhatnám, jogi értelemben is kapcsolatban vagyunk, de egy koncesszor új helyzetet jelent. Bejött egy olyan szereplő, aki már nem közvetlenül az állam, a kormányzat és a parlament irányítása alá tartozik, hanem egy nyíltpiaci szereplő, aki plusz-mínusz költségvetéssel dolgozik, és van neki egy koncessziós szerződésben vállalt kötelezettsége, azt meg akarja csinálni, és azt már nekünk roppant nehéz kitalálni, hogy miért ennyiért akarja megcsinálni, gondolok egyes díjtételekre és egyebekre. Erre én már nem tudom a választ, és ez okoz sokszor ütközeti, nézőpontbeli különbséget.

Az külön pech, ami a magyar borászattal az elmúlt Covid-vírusos helyzet után történt, hiszen a HORECA-szektor az egyik nagy áldozata volt a borfogyasztás visszaesésének. Különösen azért, mert nemcsak európai, hanem világtrend is a borfogyasztás csökkenése. Ez nem felfelé ívelő trend, a borászatokról beszélek, a pálinkánál egy az egyben - most a Pálinka Nemzeti Tanács elnökére nézek - dettó ugyanez megtörtént. Ennyi eladó pálinkacég soha nem volt, mint most, jelen

pillanatban. Komoly, minden technológiával felszerelt cégekről beszélek. Hogy most ettől a negatív mozgástól, ettől a trendtől teljesen függetlenül megérkezik ez a hullaékgazdálkodási törvény és minden egyéb, és ez okoz nekik fájdalmat a jövőbeni kilátások tekintetében, amúgy sem túl fényes a történet a két nagy ágazatnál - szeszipar, pálinka és bor -, és erre jönnek még azok a látható, nyilvánvaló költségek, ahol az a kérdés, hogy hova lehet még áthárítani.

Amikor a multi áruházlánc olyan egyeduralkodóan taszítja el az igényeket, hogy ihaj, akkor azt mondja a borfeldolgozó, szőlőfelvásárló, hogy akkor a szőlő átvételi árát kezdjük fel visszafelé passzírozni, mert nem tudunk kijönni. Ez viszont hajmeresztő. Ez a legnagyobb vitát szokta kiváltani a szőlész-borász társadalomban. Ez a Nemzeti Tanácsnak, a kormánynak, a miniszternek állandó feszültség, hogy na, mi lesz augusztusban, szeptemberben, hogy indul a szüret, nemcsak azért, mert nem szeretik, nem szeretjük a feszültséget önmagában sem, hanem pontosan látjuk azokat az adatokat, amelyeket itt már néhányan megpendítettek, hogy mi mennyibe került akkor, és most mennyi. A magyar szőlőtermelők jelentős része ma kényszergazdálkodó, csináljuk, mert megvan az eszközöm, a földterületem, és nagyon minimális az, amit én haszonként kihozok. De az én fiamnak vagy az unokámnak esze ágában sincs, hogy ezt csinálja, mert azt mondja, hogy „Papa, ne szórakozz! Ezt miért csinálod?”. Hát azért csináljuk, mert van egy öröklött adottság, egy képesség, egy tudás, egy szakmai gyakorlat, ebbe nőtt bele, nem tud már onnan kilépni, vagy nyugdíjas lesz, vagy meghal, már elnézést, és akkor aztán majd lesz valami a területekkel. Kivágják a szőlőt, szántóföld lesz belőle vagy dinnyeföld, nem tudom. Vagy bodza, mert most mindenki bodzát ültet. Abból is nagy baj lesz, de ez egy másik történet.

Ebben a helyzetben jön ez a terhelés, és ez a nagyon fájdalmas. Mindenki megértette, akikkel beszéltem. Itt jogszabályokat olvasó emberekről van szó, azért remélem, ezt érezte mindenki. Meg európai kitekintésük van nekik. Pontosan tudják, hogy ez a helyzet előállt, Unió, magyar kormánydöntés, parlamenti döntés, minden egyéb. Az üzemeltetés mikéntjében és hogyanjában van, úgy érzem, komoly véleménykülönbség az itteni szereplőknél, és ennek következménye persze, hogy mi lesz az ő ágazatukkal, nyereségesség, szőlőtermelés, minden egyéb, akik alattuk, a piramisban még szereplői ennek.

Elnézést, hogy megpróbáltam itt összegezni, nem azt mondom, hogy kívülállóként, de ágazati nem ilyen értelmű szereplőként azt, amit én láttam és hallottam ebben az elmúlt időszakban. Annak nagyon örülök, amit főosztályvezető asszony említett, hogy ezek a kérések elolvasásra, befogadásra kerülnek, aztán majd, hogy mi lesz a döntés, az egy más kérdés. De ebben akkor tényleg jó lenne, ha netán konzultációs lehetőség is lenne, hogy mi volt az inspiráció azoknál, akik megfogalmazznak egy-egy ilyen felvetést, hogy nem lehet két hónap alatt visszagyűjteni, vagy egyáltalán nem lehet visszagyűjteni a kint lévő termékeket. Miért dolgozzunk ekkora díjakkal, amikor mások ezt töredék árban teszik meg, és a többi. Értjük mi azt, hogy a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal fog majd közzétenni díjakat, és a MOHU majd azt mondja, hogy ezt használom. Ő mondta, a kormány mondta, rendben van. De miért annyi? És akkor visszajutottunk az eredeti kérdéshez, hogy ez nagyban rongálja a mostani szereplők piaci helyzetét.

Elnézést ezért a monológért. Kérdés, észrevétel van-e, teszem föl még óvatosan. *(Jelzésre:)* Igen, Petri Imre!

PETRI IMRE szőlőtermelő: Üdvözlök mindenkit. Én a láncolat legalján vagyok mint termelő. Én most csak annyit realizáltam ebből, hogy a mi költségeink is erőteljesen emelkednek, és nemhogy többet várhatunk a termés áráért, hanem ezen intézkedés miatt lehet, hogy még kevesebbet, sőt valószínű, hogy kevesebbet fogunk

kapni. Eljutunk odáig, ahogy az elnök úr is mondta, hogy egyáltalán szabad-e még ezzel foglalkozni.

Arra szeretném önöket kérni, hogy ezzel az ágazattal kapcsolatban meg a mezőgazdasággal kapcsolatban az árképzésen vagy valamin esetleg, ha lehetne változtatni, vagy úgy megcsinálni, hogy fent maradjon az ágazat. Ennyit szerettem volna. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e még további kérdés, észrevétel? *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs. Nagyon szeretném megköszönni a minisztérium képviselőjét is és a MOL, MOHU képviselőjét is. Ne értse félre, időnként az volt az érzésem, hogy bírósági vád tárgyaláson vagyunk, hogy önök védekeznek, mi meg itt mondjuk a magunkét. Mégis azt mondom, hogy nem szeretnénk ezt a látszatot kelteni, hanem azt, hogy az érintetteknek is lehet egy-egy részben vagy egészben igazuk az ő szemüvegükön keresztül való felvetésekről, és hogy ezeket hogyan lehetne egy brutálisan nagy rendszerbe vinni. Mert ami feladatot a MOHU kapott, az brutálisan nagy.

Úgy, ahogy Nagy András pedzegette, hogy ez így egyszerre nem semmi. Ha ez sikerül, akkor más országok is majd jönnek szerintem ide nézegetni, hogy hogy csináltátok, fiúk. Vagy pedig egy olyan közhangulati botrány lesz, aminek én nem is tudom a következményét, és felhat majd az egész közhangulat a politika szintjére, és mindenki fogja a fejét, hogy miért kezdtünk bele ebbe az egészbe.

Én ezt nagyon nem szeretném, ezt szeretném elkerülni, ezért arra ösztönzök mindenkit, a jelenlévőket is, hogy véleményüket igenis az Energiaügyi Minisztériumnak továbbítsák, és a minisztérium képviselőjét pedig arra kérem, hogy konzultációs lehetőségek legyenek a begyűjtött kérésekről érdemi párbeszéddel. Köszönöm szépen mindannyiuknak a jelenlétet. Az első napirendi pontot lezárom. Két és fél órán keresztül tárgyaltuk ezt a napirendi pontot.

Tájékoztató a 2022-23-as borászati év alakulásáról (készleten lévő tételek, termésbecslés), valamint európai borászati kitekintés (Covid utáni helyzetkép, időjárási anomáliák, valamint az orosz-ukrán háború hatása)

A második napirendi pont, ami már igazi szakmabeli területünk, tájékoztatás a 2022-23-as borászati év alakulásáról. Amit lehet tudni ezekről az információkról, készletek, termésbecslés, mezőgazdaság környezeti helyzete, valamint az európai borászatokról borászati kitekintés. Akár franciákról, olaszokról, spanyolokról, a nagyokról, hogy ott mi a helyzet a Covid utáni időszakban, időjárási anomáliák sújtották-e őket, erről tudunk-e valami információt, hogy ennek tükrében elhelyezzük magunkat az idei borpiaci évben, illetve az augusztustól megnyíló új borpiaci évben. Megadom a szót Gál Péter főigazgató úrnak.

GÁL PÉTER főosztályvezető (Agrárminisztérium): Köszönöm szépen. Nem könnyű az európai borpiaci helyzet. Összességében a világ szőlőtermelése 2022-ben egy picit alacsonyabb volt, mint az azt megelőző évben, azonban vannak olyan piaci hatások, amelyek keresleti oldalról jelentenek mostanában komolyabb kihívást a borpiacon, nevezetesen az EU területén és egyébként a világban mindenhol megnövekedett inflációnak van egy borfogyasztást visszaszorító hatása.

Nem mennék most bele részletesen az adatok elemzésébe, de inkább arra szeretnék fókuszálni, hogy ezt a hatást, illetve az ennek következtében kialakult problémákat a tagállamok jelezték az Európai Bizottság részére, többek között Magyarország is kérte, hogy legalább azokat az intézkedéseket vezesse be a Bizottság, amiket annak idején, 3 évvel ezelőtt a Covid első évében egy 3 éves időszakra elérhetővé

tett. Részben, nagyobb részt sikert ért el ez a lobb, és ami ebből a legfontosabb, az az, hogy lehetőség nyílik a szőlő-bor nemzeti támogatási program keretében krízislepárlás támogatására. Információim szerint ezzel a három nagy szőlő- és bortermelő európai uniós tagállam, tehát Franciaország, Olaszország és Spanyolország élni fog, továbbá vannak információink arra vonatkozóan, hogy zöldszüretet fog Spanyolország alkalmazni.

A krízislepárlás szabályait tartalmazó rendelet egy kicsit másképpen szabja meg a lehetőségeket. Három okot nevez meg, ami alapján indokolni lehet a krízislepárlást. Az első a készletek jelentős emelkedése, a második az árak jelentős csökkenése, a harmadik pedig a kereslet jelentős csökkenése. Fontos elvárás az Európai Bizottság részéről - és a kérelmünk vizsgálatakor is külön ki fognak erre térni -, hogy csak az érintett régiókban, borvidékeken alkalmazzák a tagállamok a krízislepárlást. Továbbá egy újdonság az a megkötés, hogy csak rozé és/vagy vörösborok lepárlását lehet támogatni európai uniós forrásból.

Az Agrárminisztérium nagyon odafigyel a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának a véleményére ebben a kérdésben. Amennyiben a HNT kéri, ezt be fogjuk vezetni. Jelenleg egyébként már zajlanak előkészítő lépések. Jelenleg azt vizsgáljuk a HNT-vel közösen, hogy mely borvidéken, mely borrégióban és milyen színű borok esetében tudjuk megindokolni a lepárlás szükségességét. E helyütt is szeretném kiemelni azt, hogy mindez nem lenne lehetséges, ha a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa nem vezet be a szakmaközi készletfelmérést. Annak a haszna ebben a válságos helyzetben is megmutatkozik.

Azt gondolom, ez volt az igazán fontos, de hogy kicsit beszéljek az export-import adatokról is, a 2022. évben a teljes borexportunk a KSH statisztikái alapján jelentősen meghaladta az 1 millió hektolitert, 1,2 millió hektoliter, vagyis 1 216 533 hektoliter volt, az érték pedig 109 631 861 euró. Az import 84 797 hektoliter volt, az import értéke pedig 23 862 431 euró volt.

Ami az ideai tendenciákat illeti, az első három hónap adatai érhetőek el jelenleg a KSH-nál. Ezek is előzetes adatok. Ez alapján az export egy picit nőtt, a tavalyi első három hónappal összehasonlítva nőtt az export értéke is. Ebből a szempontból időarányosan jól állunk. Az import mennyisége pedig csökkent jelentős mértékben.

Ami a NÉBIH által adott adatokat illeti - és ezúton is köszönöm a NÉBIH-es kollégáknak az adatszolgáltatást -, a további feldolgozásokba hozott borászati termékekről van szó. Az ideai évben egy darab bortétel érkezett be. Ez egy vörös FM bort szállító kamion volt 240 hektoliterrel, 14 darab finomított szőlőmust 2077 hektoliterrel és 3 darab sűrített szőlőmusttétel 394 hektoliter mennyiségben. Ezek nagyon alacsony mennyiségek, nem magas mennyiségek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm szépen. Frittmann János elnök úr!

FRITTMANN JÁNOS elnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Nemzetközi, európai adataink is vannak a fogyasztás csökkenésének becslésére vonatkozóan. Az első pár hónap alapján Portugáliában 34 százalékkal számolnak, Olaszországban 7 százalékkal, Franciaországban 15 százalékkal, Spanyolországban 10 százalékkal, Németországban 22 százalékkal. Ilyen mértékű borfogyasztás-csökkenéssel számolnak.

Magyarországon eddig talán nem volt ilyen mértékű a csökkenés. Vörösborban komoly mértékű a csökkenés, nagyon komoly. Ha ránézünk a készletadatokra a fehéréknél, azt mondjuk, hogy rendben van minden. Viszont lebontva a fehérborra, a vörösborra és a rozéborra, egyértelműen látjuk, hogy a vörösből készletfelhalmozás kezd el történni úgy, hogy itt is ugyanaz a tendencia, mint Franciaországban vagy

Olaszországban, hogy csökken a vörösborfogyás, és sajnos jelentős mértékben csökken. Ezért úgy gondoljuk, hogy valószínűleg lesz majd lepárlási intézkedésre javaslat. Épp Dávid mondta, hogy ki fogja küldeni, de nem úgy, hogy országos lesz, hanem regionális vagy borvidéki. Látszódik, hogy komoly igény van rá.

Ha megnézzük a jövedelmezőséget - az előbb már említettem, az előző hozzászólásomban, és lehet, hogy egy kicsikét indulatosan is -, sajnos nem bírja el az ágazat. Beszéltünk erről, megint visszatérve, tulajdonképpen szerintem a duplája az, amit fizetni kell az első lépcsőben, és nem a másodikban. Közel a duplája, mint amennyi nyereség volt tavaly az ágazatban. Az első lépcsőben! Ami januárban még hozzájött, szerintem az a teljes ágazat bedőlését jelenti. Ezt szinte lehet borítékolni.

A készletadat most, mint mondtam, nem magas, hanem alacsonyabb százezer hektoliterrel, mint tavaly ugyanilyenkor, de szüretben is kevesebb volt. Tehát a szüretben is kevesebb volt. Az olcsó kategóriában van jelentős exportbővülés, a magasabb kategóriáknál nincs. Azt is látni kell, hogy ha a magasabb kategóriás borok nem adhatók el abban a kategóriában, akkor le fognak sodródni az alsó kategóriába mind, mert ott lehet eladni exportpiacra, ott fog kimenni, és ez is egy komoly jövedelemkiesés lesz az ágazatban.

Ilyen szempontból vegyes a kép. Az, hogy nem lesz szüret, nem lesz majd dömping fehérből, de kékszőlőből meg lesz lepárlás, nem tudom, ez is egy veszélyes dolog. Dávid főtitkár úr említette, hogy egyes borvidékek jelzik, hogy lepárolnak, szeretnének lepárolni, és majd meg is kapják a lepárlási hozzájárulást. Valószínűleg az áruházak azonnal le fogják reagálni ezeknél a borvidékeknél, a vörösbor árát vissza fogják tolni az áruházak. Ők azonnal lereagálják, ahogy nekik kedvező. Ami nekünk lenne kedvező, természetesen azt nem tudjuk keresztül vinni. Elképesztő, hogy milyen mértékben nem tudott az ágazat árat érvényesíttetni, és nem is fog tudni. Ez azért látszódik most is.

Ezért mondom, hogy ez a rendszer, amit bevezetünk, ez a visszaváltási rendszer, ez a körforgásos gazdálkodás, meggyőződésem, hogy az egész ágazat 70 százalékát tönkre fogja tenni, és nem két év alatt, hanem egy év alatt. Egy év alatt! Egy év alatt, úgyhogy ezt nem bírja el az ágazat, abban biztos vagyok. Ez a termék az, amit a fogyasztó el tudott hagyni, mert nem alapvető élelmiszer. Nem véletlenül hagyták ki a németek, a franciák. Látták a problémát, mindenki látta a problémát, hogy nem bírja el az ágazat, holott más árviszonyok között gazdálkodnak, mint mi. Nem bírja el az ágazat. Nekünk belekerült, úgyhogy ezzel valószínűleg együtt kellene tudni élni. De nagyon pesszimista vagyok ebből a szempontból.

A készletek miatt nem vagyok pesszimista. Nincs akkora felhalmozott készlet, de azért, mert tavaly nem volt akkora termés. Idén sem lesz nagy termés. Épp mondtuk ma, volt délelőtt egy ülésünk, a nagy cégek mondták, hogy szerencsére nem várható akkora termés, bár volt olyan cég volt, amely azt mondta, hogy szerinte nagy termés lesz. Szerintem meg biztos, hogy nem. Megtermeli a szőlőtermelő, de sokkal nagyobb költséggel termeli meg idén a szőlőjét, mint tavaly. Sokkal többet kell permetezni, sokkal több a zöldmunka, de nem kell elmondani, mert akik itt ülünk, nagy részünk ezt tudja és látja. Az ágazat nem néz ebből a szempontból könnyű év elé, de mondom, nem a mennyiség fogja tönkretenni az ágazatot, hanem a jövedelmezőség.

ELNÖK: Brazsil Dávid!

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Köszönöm szépen, elnök úr. Én csak egy rövid reakciót szeretnék mondani arra, amit főosztályvezető úr mondott, hogy mind az Agrárminisztérium, mind a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa a saját rendszerén keresztül nagyon komoly lobbitevékenységet

végzett azért, hogy a Covidhoz hasonló európai uniós támogatási vagy krízisintézkedések kerüljenek bevezetésre.

Az előbb itt értekeztünk főosztályvezető úrral, és megdöbbenéssel állok az előtt a hír előtt - és véletlenül sem szeretném azt sugallni, hogy a gabonatermelőket ért gazdasági hátrány kompenzációjára kapott nevetséges 100 millió eurót mi sajnálnánk a gabonatermelőktől, mert nem sajnáljuk tőlük, hiszen hat ország kapta azt a 100 millió eurót, bocsánat, ezért mondom, hogy nevetséges -, és egy kicsit felháborít, hogy az Európai Bizottság bejelentette azt, hogy 330 millió eurót javasol a krízisalapból 22 tagállamnak biztosítani, és ebben a borágazat benne van. Tehát Magyarország, a magyar borászok a 330 millió euróból az Európai Bizottság szerint azért nem kaphatnak egy fillér hozzájárulást sem arra, hogy a nemzeti borítékból több forrást tudjunk bármilyen krízisintézkedésre kifizetni, mert a gabonatermelők kapnak - hat ország - 100 millió eurót. Ez a kettős mérce a mi felfogásunkban teljes mértékben, mivel a magyar borászok ugyanolyan jogú termelői az Európai Uniónak, mint az összes többi európai uniós tagállam. Tehát ez egy felháborító döntése most az Európai Bizottságnak, ezt körülbelül 10 perce olvastuk. Megrökönyödve állok a hozzáállással kapcsolatban.

Viszont azért keressük a kiutat is. Tehát, hogy ne csak a problémákról beszéljünk, hanem a kiútról is. Az egyik kiút a VP-pályázat, a 2,6 milliárd forintos keretösszegű VP-pályázat, aminek remélhetőleg megindul a közbeszerzése napokon belül a Nemzeti Kommunikációs Hivatal által.

A másik viszont, hogy tesszük a dolgunkat is, bár tudom, hogy ezek apró cseppek de egy pohár víz is abból szokott általában összeállni. Nagyon nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a fiatalokat hogyan tudnánk megszólítani, és az országos borverseny eredményhirdetésén koktélokot mutattunk be a borászoknak. A legjobban szereplő bortételekből készítettünk könnyen elkészíthető koktélokot, mert vissza kell szoktatni a fiatalokat a bor ízére. Mert a vörösboros kólával nem az a legnagyobb probléma csak, hogy átadtuk a whiskey-piacnak azt az alkoholmennyiséget, amit vörösboros kólaként fogyasztottak el a fiatalok, ez csak az alkoholmérleg egy része. De elvesztették azt a fiatalok, hogy a bor ízét valamilyen szinten azon keresztül így szokták meg. Nekünk nagyon fontos feladatunk az, hogy úgy keressünk alternatív utat a borászatok számára, hogy az a csendes borokon keresztül valósuljon meg, és mivel a koktélkultúra a fiataloknak hozzá tartozik a mindennapjaihoz, mi szeretnénk felhívni a figyelmet, hogy a bor kiváló alapja a nyári hűsítő koktélok elkészítésének, de ugyanúgy, mint minden alkoholos termék esetében, mértékkel. Tehát a mértékletesség nagyon fontos. De nagyon egyszerűen, könnyen elkészíthető például Gálné Dignisz Éva irsai olívéjéből egy neospritzer, egy nagyon finom koktélt tudtunk előállítani. De ugyanígy nagy vörösborokból is, rozékból is, pezsgőből is, és dolgozunk azon, tudom, hogy érdekes lesz a kijelentés, de Sauternes és Porto példáján ugyanezt meg kell tennünk a kései szüretelésű, illetve az olyan nemes tételekkel, mint a tokaji tételek, mert valamilyen úton-módon vissza kell hozni a fiatalokhoz a bor kultúráját.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Wille-Baumkauff Márta!

WILLE-BAUMKAUFF MÁRTA elnök (Vindependent): Az ágazati problémákra visszatérve csak befejezésül még egyszer. Segítséget kérünk, mert tényleg én is termelő vagyok Tokaj-Hegyalján, és látom, hogy nagyon rossz a hangulat, és nagyon nagy az elkeseredés. Egyre több ilyen adminisztratív teher jön, holott pontosan az elmúlt tíz év arról szólt, és ez volt a kormányzati akarat is, hogy egyre kevesebb adminisztratív teher legyen. Tehát nagy segítség lenne, ha az e-pincekönyvön keresztül például ezeket az EPR-bevallásokat meg lehetne tenni.

Mivel van kilátásunk az európai borászatokra, illetve az ottani borpolitikára, tudjuk, hogy fontos, hogy ez a réteg, mondjuk, a családi birtokok, nem egy nagy réteg, de ezek a birtokok munkaadók, adófizetők, és nem utolsósorban választók. Tehát nem lehet az a célunk, hogy ezeket a választókat teljesen elkésérítsük, és azt mondjuk, hogy a jelenlegi politika ezt meg ezt csinálta veletek. Tehát erre is gondolnunk kell, hogy lehet, hogy a főosztályvezető asszony úgy érzi, hogy egy nagyon részletes társadalmi egyeztetés történt, mi ezt nem érezzük, és segítséget kérünk ebben, hogy a problémáink meghallgatásra kerüljenek, és nemcsak elolvasásra, hanem megoldásra is. Ezért írt például a mi egyesületünk a miniszterelnök úrnak ebben az ügyben egy levelet. Tehát segítség, S.O.S. Köszönjük.

ELNÖK: Rendben, köszönöm az információt. Magam is ilyen célból vettem napirendre ezt, mert a közpolitikában, a frakcióban, a polgármestereknél úgy április, május után kezdett élesedni ez a kérdéskör, hogy hogyan is lesz ez, mint is lesz ez, most nem ragozom. A sok-sok érintett semmilyen információval kvázi nem rendelkezett, ki saját hibája miatt, ki pedig az elmaradt egyeztetések vagy tájékoztatások okán. Ezt láttam én. További kérdés, észrevétel? *(Jelzésre:)* Koczor Kálmán!

KOCZOR KÁLMÁN elnök (Magyarországi Borrendek Országos Szövetsége): Annyi észrevételt szeretnék elmondani, hogy föltettem annak idején két miniszter úrnak a kérdést - Tihanyban volt ez a Gardália Fesztiválon -, hogy „Mondjátok! Európai uniós tagok vagyunk?”. Rám néztek, és láttam a szemükben, hogy most mi az én bajom. Folytattam a gondolatot, és a gondolat lényege a null tolerancia. Volt Budapesten egy szőlő-bor ágazattal kapcsolatos összejövétel, ahol téma volt a null tolerancia. El kell mondanom...

ELNÖK: Bocsánat! A zéró toleranciát mondod az autóvezetésnél.

KOCZOR KÁLMÁN elnök (Magyarországi Borrendek Országos Szövetsége): Bocsánat! Zéró tolerancia. Nálunk miért kell a zéró tolerancia? Én csináltam egy számítást annak idején, hogy körülbelül hány sofőr dolgozhat vagy autózik egy nap, és hadd mondjam el, az életemben egyetlen balesetet tudok, ahol a szőlő-bortermelő családtagja szenvedett autóbalesetet ittasan. Számtalan borversenyre elmegyünk - nem biztos, hogy a jegyzőkönyv számára aktuális -, ott nem tudjuk ma megkerülni azt, hogy ne kóstoljunk bort. Vállaljuk hazafelé a rizikót, mert a jogosítványunkra szükségünk van, sofőrt már nem kapunk. Régi világban elvitt a sofőr, hazavitt, satöbbi, ennek vége van.

De azt mondja az egyik, hogy a magyar állampolgárok intelligenciaszintje, és hivatkozik, hogy hát azért nem lehet itt megvalósítani. „Nem - azt mondtam -, tőled mint választott képviselő szájából nagyon durva a választóknak ilyen választ adni.” Nem a polgárokkal van a baj, hanem azzal az intézkedési rendszerrel, amivel nem tudjuk megakadályozni azt, hogy többlet fogyasztás legyen.

És igen, a fiatalokat vissza kell hoznunk, vissza lehet hoznunk a borfogyasztáshoz, de a sommelier uraknak, akik két hét alatt megszereznek akadémiai végzettséget, és elmondják a fogyasztóknak, hogy ki a normális borfogyasztó, aki az édeset szereti, az nem normális borfogyasztó, és a többi, és a többi, ezekbe a képzésekben is valahol az ágazatunknak oda kéne hatni. Mert fölvetődött: mi a bor? Élvezeti cikk? Nem. Alapvető élelmiszer, és nem az, hogy nekem valaki megmondja, hogy melyik a jó bor. Tehát a kommunikációban nagyon sokat kellene hogy tegyünk a borfogyasztásért.

Itt többek szájából fölvetődött, hogy igen, a szőlő-bor a nemzeti kultúránk része. Ezt most nagyon komolyan mondom, ha így folytatódik a tendencia, ami most elindult, nem több, három éven belül 30 ezer hektárt fogunk elérni. Három éven belül. Olyan komoly bortermelőktől hallom, hogy hát, el kéne adni a felét. Nem is kell ennyi. El se tudom adni a piacon. Nincs is munkaerő, és a többi, és olyan szinten mennek fel a termelési költségek, hogy onnan kezdjük, hogy a bor, és akkor a szőlő ára mehet lefelé. Nem, kérem. Elmondtam már másik alkalommal is, hogy régen a zsidók sokkal tisztességesebb kereskedők voltak, mint most a fél világ vagy az egész világ, mert tudta, hogy az alapanyag-termelőnek kell annyi pénzt adni, hogy a bővített újratermelésre legyen ereje, meg tudja tartani a családot, és annak a költségéből számoltuk ki a termék értékét. Most elmegyek tankolni, megmondják, mennyibe kerül. Elmegyek növényvédő szert venni, megmondják, mennyibe kerül, és sorolhatnám.

Eladom a boromat, megmondják, mennyit adnak érte, és mikor. Az üzleti szellem, az üzletpolitika nagyon-nagyon nincs a helyén. Politikai szinten, de elsősorban szakmai szinten igenis át kell gondolnunk, hogy mi a célunk. Én még 160 ezer hektár szőlővel kezdtem tanulni a szakmát. Harminc liter fölötti a fogyasztás, és igen, több a gépkocsi, zéró tolerancia s a többi, s a többi, ez mind hozzájárul. Igen, az ukrán-orosz háborúról ne beszéljünk, mert az orosz piac anno mindent fel tudott venni tőlünk. Ez most sajnos nem működik, és nem tudjuk, hogy mikor fog működni. Három évvel ezelőtt majdnem létrehoztunk egy vállalkozást. Azért mondom, hogy majdnem, mert körülbelül 50-60 százalékban szintén volt egy magyar-szerb vegyesvállalkozás, a szerbeken keresztül vittük volna az oroszok felé, mert a moszkvai szállodaiparhoz volt kapcsolatom, de nem lehetett létrehozni, ma már ez nem működik, egyelőre nem. Tehát el kell döntenünk, hogy mit akarunk. Szép dolog az állami támogatás, szép dolog, de nem abból kell megélnie a termelőnek.

Adminisztrációs terhek. Azt is tudomásul kell venni, hogy az a parasztember, az az egyszerű ember, aki kint dolgozik a szőlőben, és este hatkor vagy tíz órakor hazamegy, nem alkalmas arra, nem képes annyit adminisztrálni, amennyi adminisztráció itt megjelenik a dolgaink között.

Frittmann kolléga mondta, hogy igenis a gyerekeink nem folytatják. Nem folytatják, és ezt még megnehezítjük, elősegítjük a különböző földtörvények alkotásával. Például nekem nagyon-nagyon nyomja a lelkemet az 1500 négyzetméteres területek felbontásának lehetősége 500 négyzetméterre. Annyit el tudtam érni, hogy a balatoni borrhégy tekintetében ezt kivették a törvényből. Tehát át kell gondolni. Tojáást importálunk? Holnapután bort is fogunk importálni, mert nem lesz szőlő. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon röviden. Én már megfutottam elég sok kört a zéró tolerancia kérdéskörében. Merem is nyíltan mondani, hogy Pintér miniszter úr élesen ellenáll. A magyarországi súlyos közlekedési és halálos balesetek legnagyobb, döntő többségét két tényezőre vezetik vissza. Az egyik az alkoholos állapotban történő gépjárművezetés, a másik pedig a gyorsajtás. Ez ellen ő kőkeményen küzd, és egészen tisztességes statisztikát be tud mutatni, hogy hogyan csökkent a balesetek száma az utóbbi tíz vagy tizenöt évben, most már mondhatok tizenöt évet, ugye, tizenhárom éve tart a jelenlegi, egyfolytában tartó kormányzati ciklus. Ezekkel az adatokkal roppant nehéz vitatkozni. Ő ezért felelős, és ehhez ragaszkodik.

A miniszterelnök úr egy picit lazább ebben a kérdéskörben, de megértő Pintér miniszter úrral kapcsolatban. Én csak azt tudom javasolni, hogy a borászati szakma, akár a HNT-vel az élen és az összes magyarországi borszakmai szervezettel, egyesülettel, egy tényszerű levélben újra próbálja meg miniszterelnök urat megszólítani ebben a kérdéskörben. A mi politikai közösségünkön belül nem tudunk

tovább lépni, mondom, ezt én többször megtettem, de csúfos kudarc lett a vége, mert a nagyon tiszteletre méltó, sikeres adatokkal nem tudok vitatkozni, hogy hogyan csökkent a súlyos és halálos balesetek száma, amióta zero tolerancia van és a többi.

A másik kérdéskör, hogy hova tartunk. Erről ne nyissunk vitát, mert rengetegen el tudják mondani a vízióikat, fájdalmaikat, jövőképeket, és már egy picit én is belecsúsztam ebbe a gondolatkörbe. A mostani ülésre szerettem volna meghívni Rókusfalvy Pált is, de végül meg sem hívtam, mert éreztem, hogy az 1. napirendi pont olyan hosszú lesz, hogy még egy ilyen súlyos kérdés, nem tudom, belefér-e - Rókusfalvy Pál kormánybiztos a magyarországi borstratégia előkészítésében -, ezért ezt az őszi albizottsági ülésre fogom javasolni. Ott megint kiönthetjük a szívünket, lelkünket, meghallgatjuk az ő elképzelését, hogy mire kapott megbízást, merre felé megy.

Én most már több mint 25 éve vagyok parlamenti képviselő, legalább négy vagy öt ilyen stratégiát már láttam és emésztettünk meg eredmény nélkül. Tehát csinálták, megírták, dokumentálták - szerintem kettő-három van még otthon is nekem -, de semmilyen látványos következményét nem láttam neki én a magam szemüvegén keresztül, mert csak azokat az adatokat látom, amelyekben a magyar szőlészeti, borászati, termelési és piac visszaszorulóban van, tehát nem felfelé divergálunk, hanem lefelé.

Itt hallható volt az egymillió hektoliter fölötti export. Ez szép, de ott volt még egy szám mögötte értékben, és ha jól osztottam, akkor egy euró alatti az exportárunk, ha jól figyeltem azt az apró adatot. Tehát Rókusfalvy Pálnak nagyon nehéz kérdésekre kell majd választ adnia, és nem fog azonnal hatást elérni, még akkor sem, ha jó válaszokat tud találni a csapatával. Ha meg rosszat, akkor meg különösen nagy bajban vagyunk, már elnézést, de bízunk benne, hogy jó választ talál, és akkor ez évek tudatos munkája.

Egy biztos, amit itt valaki megemlített, hogy ma a HNT és a PNT is olyan helyzetben van, hogy róluk nélkülük, véleményezés nélkül nincs érdemi jogalkotás ezen a területen. Tehát a kormányzat komoly partnernek tekinti a két ágazati szereplőt, csúciszervet. Ebben bízhatunk, hogy ez ezután is így lesz. A jó ötleteket mind-mind befogadta a jogalkotás. A zero toleranciában nincs előrelépés, de én mondom, javaslok más utat miniszterelnök úr felé elérni. Kérdezem, hogy van-e kérdés, észrevétel a továbbiakban? *(Jelzésre:)* Kérem, majd röviden, Imre! Tessék!

PETRI IMRE szőlőtermelő: Nagyon röviden szeretnék hozzászólni. Az előző témához annyit szeretnék hozzászólni, hogy valószínűsíthető, hogy azzal, hogy ez az új rendszer be fog indulni most ősszel, ez még jobban a ledig irányába, az olcsó ledig irányába fogja terelni a borágazatot, az export irányába olcsón. Egyrészt azzal kevesebb lesz az adminisztráció, és így még olcsóbban fogják tudni eladni a borászatok a bort. Szóval megint visszakörözzünk oda, hogy még olcsóbb lesz a szőlőfelvásárlás erőteljesen emelkedő költségek mellett. Igazából ezt szerettem volna mondani.

ELNÖK: Igen, ez a félelem visszatükröződött, a HNT elnöke is ezt mondta. Én csak azon gondolkodom, de nem akartam új gondolatot nyitni, hogy hogyan tudnánk azt elérni, hogy a multi áruházláncok tudomásul vegyék, hogy gyerekek, nincs többé olcsó bor, értsétek meg, vagy nincs bor, tehát ez nem megy tovább. Ezt hogyan tudnánk elérni úgy, hogy ne legyen versenyjogszabályba ütköző fellépés? Mert ugye itt rögtön jön a GVH és minden kutyafüle, de nem feltétlenül a szőlőár nyomásával, csökkentésével kellene ezt a terhet viselni, hanem felfelé menni az átvételi termékárral a nagy piaci szereplőknél. Nem tudom, hogyan kell ezt elérni, ez csak egy álom, amit én mondok. Nincs olyan vállalkozás, amely ezt a terhelést ne szeretné tovább hárítani, és az a legrosszabb, ha a szőlőtermelők felé hárítjuk tovább. Vigyük felfelé, a

kereskedelmi szereplők felé ezt a háritást, ami díjtétel-növekedés és minden, mondom én, álmódzva. *(Jelzésre:)* Elnök úrnak adok szót.

FRITTMANN JÁNOS elnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Nem akartam már hozzászólni, de tulajdonképpen megtörtént a folyamatos boráremelkedés az árréssel, ma már olyan árréssel dolgozik a kereskedelem, ami döbbenetes. Régóta piaci szereplő vagyok, nemcsak a HNT létezése óta, hanem előtte is az voltam. Olyan árréssel dolgoznak a bor esetében, hogy 44-52 százalék az árrés, de azt mondom, hogy ma már ennél is több, mert most emeltek árak a multik, egy-kettő, és már nagyobb az árrés rajta. Úgyhogy inentől kezdve nincs miről beszélni.

Még egyet elfelejtettem itt előtte, egyre kell figyelni, ha februárig ki kell vezetni a termékeket a piacról. Az utolsó héten nem lesz pezsgő forgalomban, ne felejtse el mindenki, mert 1-jével pezsgőfogyasztás zéró. Addig csúcson pörög. Már nem rendelnek. Éppen a Koch Csaba ma jött az egyik, nem mondok áruháznevet, és már azokat az érelt borokat nem rendeli. Azt mondta, hogy nem rendeli, mert nem fog kifogni neki. Van, amikor ott van 7-8 hónapig a polcon, és ezek nem 2-3 ezer forintos borok, ezek 5-6 ezer forintos borok a polcon. Már nem rendelik őket, mert látják ezt, nekik van, és akkor próbálják kilistázni. Meg másik terméket sem. Azt mondja, bevallja, az itt lévő borokat próbálják. Van olyan, hogy eltűnt már a forgalmazó, nem is tudná visszaküldeni, mert nincs már meg a forgalmazója se a terméknek. Azért mondom, nem szeretném szaporítani a szót, mert mindegyikünknek már menni kell, de ennyit akartam még elmondani.

ELNÖK: Ezer sebből vérzik az egész. Mihályi László!

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Rövid leszek. Egyszerűen egy ilyen szerencsétlen GVH-nyilatkozat után elég nehéz árat emelni. Mos lehet, hogy utána kiadtak egy másikat, de az összes pálinkás megkapta, hogy nem emelhet árat. Tehát azt gondolom, hogy ebben is egy kicsit...

ELNÖK: Nem háríthatja át.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Igen, de abban a pillanatban az áruházlánc már azt mondta, hogy nem emelhet árat, kapták vissza folyamatosan a leveleket mindenkitől, még azután is, hogy megjelent a GVH-nak az újabb nyilatkozata, jött ilyen. Tehát én azt gondolom, hogy ebben valamit lépni kellene, hogy ilyen szerencsétlen nyilatkozatot ne tegyenek.

A másik, amiről pedig te is beszéltél, igen, pont az előbb én kimentem, és mondtam a főosztályvezető asszonynak, mert az egyik kolléga pont a mai nap jelezte nekem, nem árulok el titkot, Szicsek János, azt mondta, van olyan terméke, aminek a termelője tíz éve megszűnt, és még ott van nekik a pálinka a házban. Tehát azzal mit fog csinálni? Nekünk az utolsó három hónap az, ami az évet rendbe teszi. Azt gondolom, hogy az utolsó három hónapban nem lesz pálinkaértékesítés kereskedelmi forgalomban, senki nem fog karácsony előtt pálinkát vásárolni áruházlánc, mert megpróbálja a bent lévő termékeit kiszórni. Tehát ezzel tényleg halálra ítélik mind a két szakmát. Köszönöm.

ELNÖK: Nagy András!

NAGY ANDRÁS (Magyar Szeszipari Szövetség és Termék Tanács): Sajnos nem mondtam, amikor még itt voltak a többiek is, de ez az áruhiány fölmerült egyébként így

a szakmai szervezetek közötti beszélgetésben is. Tehát én azért feszegettem annyira ezt a átmeneti időszakot, mert amit mondtam, hogy nem lehet megtippelni. Plusz ezek az infók, amiket említetek, ezek nyilván, hogy itt októbertől ki fog bármit is rendelni a kereskedelem részéről, ezt mi is nagy szemekkel figyeljük. Tehát nagyon fontos lenne, hogy megváltozzon.

Plusz a másik, hogy engem pár hónappal ezelőtt leültetett az egyik nagy gyártóvezető, és azt mondja: mondjad már meg nekem András, légy szíves, hogy csináljak-e üvegmosó sort - sajnálom, hogy ezt nem mondtam el -, vagy ne. Hogy lehet erre válaszolni, amikor majd, ha nem változik semmi, novemberben tudjuk meg, hogy milyen DRS-díjak lesznek. Arra hogy lehet üvegmosót csinálni? Ha most tudná a választ, akkor se tudná már megcsinálni, hát még akkor novemberig. Tehát díjtanács, és a többi. Na, többet nem mondok.

ELNÖK: És akkor ő képes lenne megszervezni saját magának a gyára visszagyűjtését? Tehát ezt logisztikailag meg tudja csinálni egy cég ma Magyarországon, hogy visszagyűjti?

NAGY ANDRÁS (Magyar Szeszipari Szövetség és Terméktanács): Gondolom, nem véletlenül kérdezte tőlem. Szesziesital fronton én úgy tudom, hogy évek óta nincsen visszaváltás. *(Jelzésre:)* Hát, akkor én úgy tudom. Lehet, hogy rosszul tudom, de az illető azért kérdezte, hogy újra. Mert hát ugye, ha jön az új szabályozás, megpróbálja így, amit mondtál, elnök úr, hogy betétdíjat, tehát visszaváltás, de többutast csinál belőle. A szesziparból kiment a többutas. Én nem tudom, hogy ennek akkor lenne értelme, ha tudtam volna a választ. Lehet, hogy a válasz, hogy nincs közgazdaságilag értelme. De hogy tudunk így bármire fölkészülni, amikor már ma is késő lenne, ha januárban bevezetik, plusz nem tudunk semmi számot? Hát az EPR-díjakat június elején tudtuk meg. Szóval így nem lehet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mihályi László!

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Tényleg röviden megpróbálom. Én most is tudok olyan szeszies céget, mivel a mi falunkban van, ahol nekem van a főzdém, a Pilis '91, ők most is mosnak üveget. De egy pálinkás kollégánk talált egy olyan céget Debrecenben, aki bárkiét elmossa. Majd mire odakerült, hogy elvitte volna, addigra azt mondták, hogy megkeresték őket, és egy szemmel olyan jól látható összeget ajánlottak nekik, hogy inkább fejezzék be, hogy megszüntették a vállalkozást. Hivatalosan nem mondták meg, melyik cég, de arra az oldalra nézek, aki megkereste őket, és olyan összeget kaptak érte, hogy inkább befejezték a vállalkozást.

Tehát egy: nagyon energiaigényes, kettő: egyetlen ilyen cég volt az országban, aki vállalta bárki üvegének az elmosását.

ELNÖK: Brazsil Dávid!

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): A Le Monde-ban jelent meg a hír, hogy Franciaországban bevezetik a többutas nemzeti szinten egységesített üvegcsomagoló anyagok rendszerét a konzerviparban, az üdítőiparban és a többi. A környezetvédelmi államtitkár asszonynak felhívnám két dologra a figyelmét, amit sajnállok, mert hallottam, hogy néha főosztályvezető asszonynak elcsuklott a hangja. Tehát az agrárium egy speciális ágazat, egy nagyon tradicionális, speciális ágazat nagyon sok szereplővel.

Két dolog. Az egyik az, hogy 2022-2023-ban a Carrefour két boltot kijelölt, ahol megnézték, hogy mi a visszaváltási gyakorlat. Most ezt kiterjesztik '24-ben önkéntes csatlakozókkal. '23 év végére közösen megalkotják a szabályozás alapjait. '25-ben bevezetik az összes 400 négyzetméter fölötti, vagy iksz négyzetméter fölötti vállalkozásra, hogy vissza kell tudnia váltani ezeket az üvegeket. Mellette 50 millió eurót adnak a gyártóknak, hogy kitalálják, hogy mi legyen az egységes üveg formája, színe, milyen kell az ágazatoknak, és ehhez, ami a legfontosabb volt, amit az államtitkár asszony elmondott, hogy létrehozzák a közösségi üvegmosókat. Tehát rendszerben gondolkodnak egyből. Azt szeretném mondani, hogy az volt az első mondata a környezetvédelemért felelős államtitkár asszonynak, hogy közösen kialakítjuk a szabályozást, mert az a lényeg, hogy a francia ipart, az élelmiszeripart nem érheti sehol sem versenyhátrány.

FRITTMANN JÁNOS elnök (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): És nonprofit cég csinálja mindenhol Nyugat-Európában ezt. A MOL nem szerelemből fogja nekünk ezt megcsinálni.

MIHÁLYI LÁSZLÓ elnök (Pálinka Nemzeti Tanács): Azt mondta, hogy 50-60 százalék energiaigénnyel kevesebb majd üvegcserepéből készíteni. Én meg azt gondolom, ha el lenne mosva, annak még kevesebb lenne az energiaigénye. Amikor mi gyerekként felnőttünk - gondolom, ti is, mert körülbelül egy korosztály vagy, még néhányan idősebbek is vagytok -, hát gyerekként visszavittük az üres üveget, és abból vettük a fagyaltot. Mert kaptunk 50 fillért a sörösüvegért, és utána elmentünk belőle fagyizni. Tehát lehet, hogy ez irányba kéne jobban elmenni, és nem az üveget összetörni, mert szerintem többbe kerül szétválogatni meg új üveget gyártani belőle, mint a üvegmosót hoznánk létre.

ELNÖK: Bencze János képviselő úr!

BENCZE JÁNOS (Jobbik): Csak egy rövid észrevételem lenne. Én hallgattam itt az energiaigényt. Én is műszaki ember vagyok. Mi még azt tanultuk, hogy azért szűnt meg az üveg visszaváltás és a cserepüveg újrahasznosítása, mert magasabb az energiaigénye az újraolvasztásnak, mintha tisztán kvarchomokból gyártják. De azt megígérem, hogy utána fogok járni, keresek rá szakembert, mert ezt a témát most én sem értem. Tehát nem értem a logikát, hogy miért zúzzuk le a használható üvegpalackot, amikor az én gyerekkorom is erről szólt. Ki fogom nyomozni, hogy mi a valóság. Köszönöm.

ELNÖK: Inspirációk jönnek még. Koczor Kálmán!

KOCZOR KÁLMÁN elnök (Magyarországi Borrendek Országos Szövetsége): Elvettem a szót, elnézést kérek! Ne haragudjál, én mindenkit tegezek ebben a borrendi mozgalomban, annyira rájár a szám. Tehát a most szelektív gyűjtésben részt vevő konténerek hova kerülnek, ami tiszta üveg, borosüveg? Hol kerül feldolgozásra? Mi van vele? Megy a központi szemétyűjtőbe, legurítva a többi közé, aztán kis földdel eltakarjuk? Vagy mi van vele? Ezt is, légy szíves, nézd meg! Köszönöm.

ELNÖK: Nagy András!

NAGY ANDRÁS (Magyar Szeszipari Szövetség és Termék Tanács): Köszönöm szépen. Két információ. Az egyik. Említettem a hozzászólásomban, hogy párhuzamos

jogalkotás folyik az Európai Unióban a csomagolási rendelettel kapcsolatban. Az olaszok azonnal eldobták, tehát ők is gondolkoztak a DRS bevezetéséről, és amikor észlelték, hogy folyik az európai jogalkotás, azt mondták, hogy jó, akkor ők megállnak, megvárják, hogy mi lesz az európai rendelet, és majd ahhoz létrehozzák a saját DRS-üket. Nem tudom, hogy náluk milyen százalékok vannak, de ezt érdekes lett volna megtudni.

A másik: azt gondolom, csatlakozva, hogy szerintem az lenne jó, ha olyan szabályozások jönnének létre, amelyek elhangoztak, amikor ismeri a gyártó a lehetőségeket, több lehetőség van, és a gyártó majd eldönti, ahogy eldöntötték a szeszesital tekintetében is, mert volt olyan, hogy visszaváltó volt, most lehet, hogy van egy-kettő, de nyilván azért álltak át az egyutasra, mert gazdaságilag az érte meg. De ha több variáció van, akkor majd a gyártó eldönti, hogy neki hogy éri meg, és lehet ezt nyilván befolyásolni mindenféle módon. Ez az egyik.

A másik. A jegyzőkönyv miatt nem megnevezve, hogy hol lakom, de döbbsentem tapasztaltam, hogy a helyi iksz boltban, nem tudom, mennyi ideje, hosszú ideje, legalább egy éve nem működik a kis visszaváltó, nem lehet bedobni az üveget, mert technikai szünet van, ugyanakkor a közösségi gyűjtőben a minap pont láttam egy betétdíjas borosüveget betéve. A betétdíjas borosüveget biztosan kifizette az, aki megvásárolta, de nem tudta visszavinni, vagy nem akarta, azt nem tudom, ugyanakkor össze volt gyűjtve, tehát nem elhajítva valahol, hanem a közösségi konténerben ott volt, csak néztem nagy szemekkel. Ahogy mondtam, a kommunikáció is óriási feladat lesz. Köszönöm.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. A 2. napirendi pontról újra visszakanyarodtunk az 1. napirendi pontra.

Egyebek

Az egyebeket én már csak formálisan nyitom meg, de talán annyit még egyszer megerősítek, hogy Rókusfalvy Pál kormánybiztos urat szeretnénk meghívni ősszel biztosan a szokásos szünet utáni helyzetképelemzésre. Ezt október-november környékén szoktuk megtenni. Ezt az egyebekben mindenféleképpen szerettem volna jelezni. *(Jelzésre:)* Brazsil Dávid, egyebekben?

DR. BRAZSIL DÁVID főtitkár (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Igen, elnök úr, az utolsó mondatához csatlakoznék, hogy ha lehet, akkor az EPR-rendszer bevezetésének a minél hamarabbi hatásait kezdjük el itt is önökkel együtt kibeszélni, mert lehet, hogy az október-november már késő lesz az EPR-rendszer szempontjából. Ha a program ütemezésében erre javasolhatnánk egy rendkívülit valamikor augusztus vége felé, akkor már két hónapot látni fogunk belőle, hogy mi történik. Remélhetőleg változik a kormányrendelet is, mert azt azért ne felejtsük el, hogy nem törvényi szabályozás van mögötte, hanem kormányrendelet, és azt egyszerűbb módosítani. A fejlemények tekintetében térjünk vissza erre, mert szerintem nagyon hasznos volt a mai napi találkozó, és nyomatékot ad az, hogy a parlamentben vagyunk, mert a legfőbb döntéshozó szerv a magyar alkotmány értelmében a parlament.

ELNÖK: Igen, értem, köszönöm szépen. Én azt kérném, hogy az ágazati szereplők céllal megjelölve jelezzék, hogy miért tartunk ülést, mert mondjuk megjött akár a notifikáció, vagy rezdült az egész, és erre mozdulni kell, tehát ha olyan külső hatást, eredményt láttok, amely miatt érdemes összehívni a bizottságot, akkor állok elébe. Jelezzétek, hogy mi az az ok, indok, amely miatt „most tényleg ülünk le” címmel tegyük ezt meg. Én ezt nagyon szívesen megteszem úgy, hogy nem ehhez az

albizottsághoz tartozik maga a téma, hanem a Gazdasági Bizottsághoz és egyebekhez. De ez engem nem zavar, mert a szereplők viszont önök, ti vagytok, akiken érződik majd, hogy mi fog történni az elmondottak hatására, ez a szőlőárakat is befolyásolja, vagy a multikkal való küzdelmet is befolyásolja, és további kihatásai lehetnek.

Kérem tehát a jelzést felém, a bizottság titkársága felé, a legtöbben ismertek engem, jelezték, és megnézzük az augusztus végi, szeptember eleji időpontot, hogy érdemi ülést tudunk-e tartani. Ha csak a panaszainkat vagy a siralmainkat mondjuk el, azt nem nagyon szeretem, mert ezeket tudjuk. Ami proaktív, és akarok valamit csinálni, annak van értelme, akár az itt lévő szereplők újbóli meghívásának, netán Raisz Anikó meghívásának, aki államtitkárként felelős ezért az ügyért, akkor ragaszkodni szeretnék, vagy fogok hozzá, hogy ő személyesen vegyen részt. Az ő döntési jogköre jóval nagyobb, mint a jelenlévő főosztályvezetőé, aki nekem nagyon szimpatikus volt, mert rendkívül magabiztos volt, értette, hogy miről van szó, és nem bujkált a kérdések előtt, még azt is megválaszolta, amiről érezte, hogy negatív válasz az itt halló füleknek, de nincs mese, ő tudja, hogy ebben a rendszerben kicsoda, és mivel hatalmazta fel a kormány egy-egy előadása tekintetében. No, tehát állok elébe, főtitkár úr, ha ilyen indítvány érkezik. Az egyebeket is bezárom.

Az ülés berekesztése

Az ülést berekesztem. Köszönöm szépen, hogy itt voltatok ilyen sokáig.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra 36 perc)

Font Sándor
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Horváth Éva Szilvia és Vicai Erika